

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Szigliget Község
Önkormányzata

2024-2029

Készült: 2024.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	16
Célok.....	18
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	20
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	20
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	20
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	23
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	43
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	58
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	65
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	71
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	76
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	77
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	78
1. A HEP IT részletei.....	78
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	78
Jövőképünk.....	79
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális). <i>.Hiba! A könyvjelző nem létezik.</i>	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	80
3. Megvalósítás.....	84
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	84
3.2 A megvalósítás folyamata.....	84
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	87
3.4 Nyilvánosság.....	87
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	88
4. Elfogadás módja és dátuma.....	89

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Szigliget Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Fekvése

Szigliget település a **Közép-Dunántúli régióban**, azon belül is **Veszprém vármegyében** és a **tapolcai kistérségben** fekszik. A Balaton-felvidék A Balaton északi partján, Badacsony és Keszthely között fekvő félszigeten, számos vulkanikus dombon terül el a falu.

Megközelíthetősége

- Autóval és busszal a 71-es főútról (a Tapolcáról érkező járatokkal elérhető a település központja, a strand és a kikötő, a távolsági járatok a 71-es főúton állnak meg)
- Vonattal a Székesfehérvár–Tapolca-vasútvonalon (Badacsonytördemic-Szigliget vasútállomás kb. 3 km-re van a településtől)
- Májustól szeptemberig menetrend szerinti hajójárat Badacsonyból, illetve Keszthelyről

Szigliget Balatonmárfürdőről

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Története

Szigliget kúpjai

Szigliget helyén a miocén korban még tenger, majd később a Turáni-tó egy része hullámzott. A tóba ömlő folyók megváltoztatták a víz jellegét édesre, de emellett nagymennyiségű hordalékot is raktak le, ezáltal lassan feltöltve a medret.

A harmadkor végén, az úgynevezett pliocén korban hatalmas bazaltvulkánosság lépett fel területünkön, amely ekkorra már szárazföld volt. Ez a geológiai jelenség hozta létre a Tapolcai-medence bazaltkúpjait, köztük Szigligetet is. A kitörés alkalmával láva, vulkáni hamu, valamint törmelék került a felszínre, és alkotott bazalttufa-réteget. A vulkáni működés következő szakasza már a lávafolyás volt és a kráteren keresztül kiömlött, hatalmas lávatömegekből merevedtek meg a tapolcai medence csodás szépségű bazalthegyei. A szigligeti kúpoknál a tűzhányó tevékenység csak törmelékszórásból állt. A Várhegy felépítésénél azonban lávafolyás is segített, és itt a hegy tufagerincét egy bazalttelér törte át, amely a várfalak alatt, főleg az Öregtorony alatt jól látható.

A további kialakulásban nagy szerepet játszott a szél, amely a bazalthegyek közötti üledéket elhordta és kimélyítette a Tapolcai-medencét. A Balaton medencéjének kialakulása után még szigetként álltak ki a szigligeti kúpok, később a víz lassú visszahúzódása folytán szárazra kerültek és akkor alakult ki a tájban a mai végleges elhelyezkedésük.

Korai telepések - Kelta sírokból előkerült vastárgyak

Az ősember megjelenésének idejében a Balaton vize jóval /néhány méterrel is / magasabban állt, mint ma, ezért a partjai közelében húzódó bemélyedéseket és öblöket a mainál jóval messzebb fekvő területeken is előntötte a tó vize. Ez az oka annak, hogy a Balaton mai partján nem igazán találhatjuk meg egykori itt tartózkodásának nyomait.

Szigliget és közvetlen környékének története a kőrézkor /i.e. 2500-2000/ idejébe nyúlik vissza. A Várhegy északi oldalán, a Ciframajor közelében a múlt század végén egy kőbalta formáját utánzó nyéllyuk nélküli rézbaltát talált Darnay Kálmán, a vidék lelkes kutatója. A környék ősi időtől való lakottságát megerősítették a század elején Szigligeten talált leletek. Egyik alkalommal két kővésőt és egy kőbalta furatából kiesett kőmagot találtak, máskor pedig két rézből készült sodronytekercsekre akadtak.

A Balaton öblei között szigetként meghúzódó terület bőséges élelmet és megfelelő védelmet nyújtott az itt megtelepedett embereknek. Az élet éppen ezen okok miatt talán töretlenül folyt itt hosszú időn át. A bronzkor emlékei már nagyobb számban ismeretesek, ugyancsak a Ciframajor környékéről, ahol több urnát találtak hamuval, csontmaradványokkal és bronztárgyakkal, melyek a bronzkorban szokásos hamvasztásos temetkezés emlékei. A szigligeti kincsleletet Darnay Kálmán találta még a múlt század végén. Egy kőhalom alá rejtett edényben ékszerek, tűk, karperecek és bronzrögök voltak, összesen 63 darab. A tárgyak fejlett kézművességet bizonyítanak.

A bronzkori lakosságot a nyugatról jött kelták igázták le, akik egyik központjukat a Tapolcai-medencében alakították ki, minden bizonnyal azért, mert az őslakosság nagyobb telepeit, földvárait találták ezen a területen. A szigligeti csontvázas kelta sírokból, jól korongolt edényekkel együtt lándzsahegyek és egyéb vastárgyak is előkerültek. Ezek közül különös formája miatt kiemelkedik egy vas lándzsahegy, melynek közepe táján, a csúcsra merőlegesen, egy kígyófejben végződő nyúlvány van.

A birodalom részeként

A következő hódítók a rómaiak voltak, akik i.e. 9-re kiterjesztették a birodalom határait a Duna vonaláig, hatalmuk alá vonva az itt élő kelta lakosságot. A rómaiak a Dunántúl katonai megszállása után hamarosan kiépítették kitűnő úthálózatokat. Az egyik római út a Zala völgye felől, Fenékpusztán, Keszthelyen, Tapolcán keresztül vezetett – Szigligetet megközelítve – Aquincumba. Ennek a római útnak egyik kisebb ága vezethetett – valószínűleg a mai tapolcai út vonalának megfelelően – a szigligeti római telephez, melynek nyomai az Antalhegy déli lejtőjén, az Avasi -templom és a szigligeti malom közti területen mutatkoznak. Szőlőforgatás közben már több római sírt, kőkoporsót, edényeket, ékszereket, gazdasági eszközöket és római pénzeket találtak Szigligetnek ezen részén. Ezek a leletek ugyan nem határozzák meg pontosan azt, hogy a rómaiak mikor telepedtek meg Szigligeten, de a római kultúra, életmód i.sz. 300-350. évek közti meghonosodását kétségtelenül bizonyítják. Az Antalhegy déli lejtőjén 1948-ban két római sírban talált tárgyak, 68 darab bronzpénz és a keszthelyi múzeumban őrzött, Szigligetről bekerült római leletek mind azt bizonyítják, hogy a lakosság a jelzett időben már római módon élt, fejlett gazdálkodást folytatott, és ismerte a szőlőművelést. Feltételezhető, hogy az Avasi -templom helyén álló egykori középkori templom egy római épület egyes részeinek felhasználásával épült.

A népvándorlás alatt

A rómaiak a hunok támadása miatt az i.sz. V. században feladták a Dunántúlt, melyet azok rövid ideig megszállnak, majd a hun birodalom szétesése után, a 6. század közepe táján az avarok olvasztanak hazánk területén szervezett erős birodalmukba. Az avarok uralma alatt a Keszthely-környéki római-germán telepek tovább élnek. Emlékanyaguk jól megkülönböztethető más avar kori régészeti anyagtól. A régészeti szakirodalomban „Keszthely-kultúra” népei néven említik ezt az avar kori népcsoportot. Szigligeten is találtak két sírt, melyből az említett csoportra legjobban jellemző, ezüstből készült, kosaras fülbevaló, valamint egy díszes tű, három gyöngy, egy bronz gyűrű és egy bronz szíjvég került elő. Ezen kívül még egy népvándorlás kori edényt is ismerünk Szigliget területéről. Ezeknek a leleteknek alapján feltételezhető, hogy a római kori őslakosság itt is túlélte a hunok és más népek támadásait, s az új helyzethez alkalmazkodva beleilleszkedett az avar birodalom népei közé. Az avarok uralmat megdöntő frankok hűbéreseként szláv hercegség alakult ki a Dunántúl nyugati részén a 9. század derekán. Szigliget lakói is minden bizonnyal - ha rövid ideig is – a birodalmukhoz tartoztak a magyarok megjelenéséig.

Magyarrá válik Szigliget - Avasi-templom

Honfoglaló őseink a 900. év táján szállták meg a Dunántúl nyugati részét. A Tapolcai-, és Káli-medence közti terület Kál horka, majd fiának, Bulcsunak, - a Vérbulcsu, vagy Lád nemzetségnek - birtokai közé került, amit Köveskál, Mindszentkál, Szentbékál, és Badacsonyládbihegy /a középkorban Lád/ község nevei, valamint még néhány elpusztult, de oklevelekből ismert középkori falu nevei bizonyítanak. A törzsek által megszállt területek közti gazdátlan földek, gyepük, az elkobzott birtokok a 10. század vége felé, a 11. század elején a fejedelem, illetve a király tulajdonába kerültek, igazgatásukat egy-egy várispánság intézte. Szigliget is ezen területek közé tartozhatott, mert a 12. század elejéig a Zalai vár birtokai között említik. A kis település központja az Avasi -templom környékén volt. A 12. század első felében arról értesülünk egy 1121-ből

származó oklevélből, hogy az almádi monostor építéséhez szükséges kő kitermelését és a mész égetését az adományozó Atyusz nemzetség (amely ekkorra már a falu új birtokosa lett) a szigligeti birtokáról rendelt négy családdal /mansio/ végezteti. Ezeken a családokon kívül a Zeglegethnek mondott birtokról a legelő, berkes, erdős föld és rét középső részét, hat jobbágycsaládot három ekényi szántófölddel, hetven lovat, száz marhát és egy malmot is adományoztak még az épülő monostornak. A felsorolt adományozásból világosan kitűnik, hogy a falu lakossága a 12. század elején meglehetősen nagy volt. A falu további sorsáról egy ideig nem tudunk. Az Árpád-kori falu helyén maradt Avasi -templom tornyának szerkezeti és formai vizsgálata, az egregyi-, zánkai- és felsőörsi templomokkal való összehasonlítás arra enged következtetni, hogy ezek a templomok a 12. század végén, a 13. század első felében már álltak és feltehetően egy helyi műhely alkotásai.

Koronát kap a Várhegy - A Szigligeti Vár

A 13. század első felében Szigliget Kalián zalai ispán kezére került, majd viaszszállt a királyra, aki azt 1259-ben, a zalai ispánsággal együtt fiának, István ifjabb királynak adományozta. Egy évvel később azonban újabb gazdája akadt Szigligetnek. IV. Béla a tatárjárás szörnyű pusztításai után elhatározta, hogy szerte az országban kővárakat épített, mert csak ezek foghatják fel egy hasonló támadás erejét. A király terveit, népéért való aggodását tükrözi az 1260-ban írt oklevél, melyben a Balaton egyik szigetét /Szigligetet/ a pannonthalmi bencéseknek adja, hogy ott várat építsenek, ahol az ellenség támadása ellen a szegény nép menedéket találhat. Bár a tatárjárás ezen a vidéken nagyobb károkat

nem okozott, a század közepétől kezdve egymás után épültek a várak, a Szigligettel szomszédos birtokok erősítésére alkalmas helyein /Hegyesd, Csobánc, Tátika, Rezi, Tihany, Sümeg/. Favus pannonthalmi apát valószínűleg a Pannonthalma, Tihany, Zalavár és Somogyvár körül levő, nagykiterjedésű bencés birtokok közti kapcsolat szempontjából tartotta fontosnak a jól védhető vár felépítését, mely két év alatt el is készült. Ez a vár azonban a ma is látható romoknál jóval kisebb volt, a későbbi századokban hozzáépítésekkel bővítették a mostani méretére. A vár gyors felépítéséhez valószínűleg nagymértékben hozzájárultak a helyi kőfejtők, mészégetők, kőművesek, a környező bencés birtokokon élő kézművesek és jobbágys. IV. Bélának annyira megtetszett a „jó és hasznos” vár - ahogyan egyik oklevelében említi-, hogy már 1262-ben, tehát közvetlenül felépítése után visszavette a bencésektől, s más birtokokat adott nekik cserébe. A királyt azonban elsősorban politikai-stratégiai okok készíthették erre a lépésre, hogy a kiskirályok növekvő hatalmát ezen a vidéken is ellensúlyozza, a garázdálkodókat pedig megfékezze. A fentieket mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a királyi tulajdonban lévő szigligeti várat a Héder nemzetségből származó III. Péter, veszprémi püspök 1275-1289 között elfoglalta, a Pok nemzetség monostorának itt őrzött gazdag egyházi felszerelését, kincseit /miseruhák, zászlók, elefántcsont szelencék, kristálykövek/ Veszprémbe vitte, s azokat a nemzetség csak a 14. század elején kapta vissza. Ez volt a vár elleni első támadás, valószínűleg csellel vették be Szigligetet. A falu és a vár sorsa ettől az időtől fogva szorosan összefüggött, ami csak nehezítette a lakosság helyzetét, a település fejlődését. A földesúrnak járó szolgáltatásokat a várkapitány kénye-kedve szerint kellett behordani. E korból fennmaradt hiteles adatokból világosan kirajzolódik a nép súlyos helyzete. Acintus, szigligeti várnagy - egy 1300-ban keltezett oklevél szerint - fosztogatja a környék birtokosait, akik között egy védtelen özvegyasszony is van. Egy másik, Mihály nevű alvárnagyot a veszprémi püspök kiközösített az egyházból, mert bántalmazta a tapolcai plébánost és káplánját, s a püspöki malmot erőszakkal elfoglalta.

Új Faluközpont fejlődik ki

A falu és a vár szoros kapcsolatával magyarázható az, hogy az Árpád-kori falu kezd lassan visszafejlődni, s ezzel párhuzamosan a vár alatt, a mai falu helyén egy új település alakul ki, melyet a 15. század elején Újfalunak, vagy Szigligetnek neveznek /Wyfalu, Zegligeth/. Szigligetnek a fentiekben vázolt történetéből kitűnik, hogy az Avasi -templom rómaiak által is lakott környékén egy kisebb népesség feltehetően megérte a honfoglalás korát, majd a magyarságba beolvadt, s azokkal keveredve ugyanazon helyen rakta le Szigliget falu alapjait. E feltevést megerősítik a 12 – 13. század fordulóján épült, románkori Avasi -templom környékén talált Árpád-kori edénytöredékek és egy 1420-ban felvett határjárás. A régi faluban, melynek ekkor már nincsenek lakói, még áll a Mindszentek tiszteletére épült kőtemplom, amely korábban plébániatemplomként is szolgált. A régi falu hanyatlásával párhuzamosan fejlődő új település, Újfaluk keresésekor induljunk ki a mai Szigliget vizsgálatából. A falu új központja a vár alatti feljáró út közelében levő szűk kis térség, ahol ma a Hősök kertje vagy a szolgálati lakások állnak. Új templom is épült az új központban, a mai helyén a felújítások (1727, 1877) előtt egy félköríves szentélyű, román stílusú épület állt, már valószínűleg a 13. században. Nagy a valószínűsége, hogy a bencések építették a várral együtt.

Új urak a várban

1344-ben Nagy Lajos király a várat és birtokait Bulcsu csanádi püspök nemzetségéből származó Lőrinc fiának, Istvánnak adományozza. A 14. század közepén a király birtokaiból a Pok nembeli Móriczhidai-család kezére került. A familiának már a 13. század közepe táján is voltak birtokai Szigliget közvetlen környékén. A nagyszombati csatában tanúsított vitézségeért a Szigligettel határos Hegymagas nevű birtokot kapta jutalmul Móriczhidai Miklós. A IV. Béla és V. István halála után zavaros időkben bizonyára sajátjukként kezelték a szigligeti várat, de az is lehetséges, hogy IV. Béla azt még halála előtt nekik adományozta törhetetlen hűségükért. 1275 – 1289 között a nemzetség monostorának kincseit a várban őrizték, ami azt bizonyítja, hogy a nemzetség valamelyik tagja tulajdonosként, vagy mint várkapitány ott tartózkodott. Miklós unokáját, Simont 1348-ban már a vár uraként említik az oklevelek. Ezután mintegy száz évig a Móriczhidai-család kezén volt a vár és a hozzátartozó birtokok. Ez időben történhetett a mai belsővár kiépítése, akkor következett be az Árpád-kori Szigliget lassú elnéptelenedése és a vár alatti Újfaluk benépesülése. Kedvezett ennek a Nagy Lajos és Zsigmond hosszú uralkodása alatti gazdasági fellendülés is. A Móriczhidaiak 1424-ben kölcsönös örökösödési szerződést kötöttek a Lack családdal, melynek értelmében, ha valamelyikük örökös nélkül halna meg, birtokai a másik családra szállnak. Bár a család nem halt ki, mégis elvesztették Szigligetet, melyet I. Ulászló 1441-ben a Lack családdal rokonságban álló Némai Kolos Jeromosnak adományozott 200 jobbágyteleknyi birtok fejében. Meggyengült a központi hatalom, gyakorivá váltak a hatalmaskodások. 1442-ben a szigligeti várnagy, Berky Flóris megtámadta az almádi monostort és kirabolta. A zűrzavaros helyzetben a vár többször is gazdát cserélt. Kolos Ferenc után Barócz Balásznak adományozta a várat a király. Barócz Balázs 1444-ben a pannonhalmi apátnak 3000 aranyforintért elzálogosította, de megtiltotta, hogy a várra igényt tartó Ujlaki Miklósnak és Hunyadi Jánosnak az országbíró átadja. Hiába volt azonban a tiltakozás, rövidesen az Ujlakiak birtokai között található Szigliget. Egy 1453-ban keltezett királyi adománylevél szerint a várhoz öt falu tartozott, Felsőtomaj, Hegymagas, Nagyfaluk, Sziget és Újfaluk. A zálogjog ismét többször cserél gazdát. Egy ideig a „Szentgyörgyi” család, majd „Csornai István” kezére került, majd végül ismét az Ujlakiakhoz Feltehető, hogy a 15. század egyik leghatalmasabb főúri családjának birtoklása idején tovább bővítették a várat, mely csaknem hetven éven át kezükben maradt. A Móriczhidaiak nem mondtak le Szigligethez fűződő ősi jogaikról, melyet mindenkor és mindenki előtt hangoztattak. Különféle szerződéseikben állandóan megtalálható Szigliget neve a felsorolt családi birtokok között. Nekik már nem sikerült a várat és a birtokot visszaszerezni 1521-ben, Ujlaki Lőrinc halála után, a szertehulló, hatalmas birtoknak ezt a részét az özvegy, Magdolna a tóti Lengyel-családnak adta el.

Harcban a félholddal Bár a pannonthalmi apát többször is tiltakozott a vár átadása miatt, II. Lajos király 1526-ban megerősítette a Lengyeleket a szigligeti vár birtoklásában. A mohácsi csatavesztés a vár sorsában is újabb fordulatot hozott. Miután a Lengyel család Szapolyai Jánoshoz húzott, I. Ferdinánd hűtlenség címén elkobozta a várúr birtokait és Szigligetet az enyingi Török Bálintnak adományozta. A szigligeti várat azonban Kulcsár István porkoláb nem akarta szépszerével átadni Török Bálint megbízottjának, Martonfalvay Imre deáknak, aki csellel, egy puskalövés nélkül foglalta el a várat. Török Bálint Imre deákot tette a vár kapitányává, aki rövidesen hozzákezdett a „nagy pusztá vár” javítgatásához, a tetőzet és a külső várfalak kiegészítéséhez. Építtetett egy új tornyot, több bástyát és pincéket, valamint egy kutat. Martonfalvay Imre építkezései nyomán lényegében kialakult a szigligeti vár 16. századi alaprajza, melyen a későbbi építkezések sem igen változtattak. Ezt az alaprajzot és vár távlati képét G. Turco 1569-ben készített rajzai őrizték meg számunkra. Szigliget vára az 1540-es években visszakerült a Lengyel-család kezére. A kiskorú örökösök gyámja – aki felesége, Lengyel Brigitta révén rokonságban állt a családdal –, Palonai Magyar Bálint, a törökök és magyarok által egyaránt tisztelt végvári vitéz lett Szigliget és Fonyód várak kapitánya, valamint a hozzá tartozó birtokok kezelője. Megélénkültek a török portyázások, és Szigligeten, valamint környékén is egyre több harcra került sor, amelyekben Magyar Bálint legendásan viselkedett. Egyik nap Fonyódon, másik nap Szigligeten, máskor meg Tihany, vagy Veszprém alatt harcolt a török ellen. Leveleiből értesülünk arról, hogy 1558-tól kezdve minden gyakrabban tartózkodott Szigliget várában. Ez év őszén egy portyázó török csapat késő este megtámadta Szigligetet. Magyar Bálint a kis számú védősereg egy részével segítségére sietett a falu népének, de a túlerőben levő törökökkel folytatott küzdelemben csaknem odaveszett. Csak nagy vitézségének, erejének köszönhetette, hogy a visszavonulás útját elzáró ellenség vonalát áttörte és visszajutott a várba. A török zaklatása ezután sem szűnt meg, de Magyar Bálint haláláig helyállt velük szemben és megakadályozta, hogy kiterjesszék a hódoltsági terület határát. 1571-ben betegen feküdt Szigliget várában, de mégis visszaverte a törökök egyik támadását. Egy 1573. május 12-én írt leveléből értesülünk Magyar

Bálint haláláról. Az előbb említett levélben arról is értesíti Párnás János Nádasdy Ferencet, hogy Bálint úr főlovát feküdte Keresztúrra. Ez a hír is bizonyítja, hogy milyen jeles vitéz volt Magyar Bálint, mert a XVI. századi szokások szerint, csak a legismertebb nevű hősök főlovát és fegyverzetét szerezték meg az udvar része. Magyar Bálint halála után Szigliget és Fonyód visszakerült a Lengyel család kezére, azonban két év múlva, 1575 nyarán a törökök elfoglalták Fonyódot. Szigliget vára sem lehetett valami jó állapotban, mert Lengyel István részére a királyi kamara 1580-ban ismételtén pénzt utal ki várának, Szigligetnek építéséhez. Ez az összeg azonban csak a legszükségesebb javításokhoz lehetett elegendő, mert 1588-ban arra kéri a királyt Lengyel István, hogy cserélje el Szigligetet Rajka birtokért, mert a vár rossz állapota, „hadakozó

szerszámok” elégtelensége és a török közelsége miatt erőtlenné a vár megtartására. Mivel a végvári katonák ritkán kaptak fizetést, kénytelenek voltak saját maguknak biztosítani a megélhetést. Hol a törökre csaptak rá „béke” idején, hol a magyar falvakat sarcolták. Az 1613-ban, majd 1618-ban és 1622-ben elrendelték Szigliget, Keszthely és Csobánc várainak őrséggel való ellátását s a zsold kifizetését, nehogy az elégedetlen katonaság a környéket veszélyeztesse. 1606-ban Lengyel János a várkapitány. Ebben az időben Szigligeten állomásoznak a balatoni sajkások is, mintegy száz gyalogos és huszonöt lovas, valamint Bakáts Sándor naszádos hajóhada. 1630 körül már Lengyel Boldizsár a várkapitány, 12 huszár, 25 gyalogos és 1 tüzér tartozik a vár őrségéhez, akiknek havi

125 forint zsold jár. A Lengyel-család anyagi ereje mindinkább növekedett, birtokai rendeződtek, s ez kapcsolatban állt az általános helyzettel, a török hatalom gyengülésével. Boldizsár idejében a várat erősítették, javították, amint egy, a 17. század dereka táján készített várkép, egy alaprajz és a várkaput egykor díszítő kőcímer bizonyít. Boldizsár után Gáspár lett a várkapitány. Saját költségén hajókat készíttetett, hogy a törökök Balaton felől jövő támadásait is megakadályozhassa. 1647-ben 400-500 embert kért a szigligeti kikötő kimetszésére, hogy a sajkáknak jó útjuk legyen. Zrínyi Miklós, Zala megye akkori főispánja 200 ember kiküldésére utasítást is adott. Szükség is volt ezekre a hajókra, mert a déli parton a török is rendelkezett hadi célokra szolgáló vízi járművekkel. Az egykori levelek szerint sok kárt szenvedett a zalai part a török sajkásoktól, várbeliek, falusiak estek fogságba, a váratlan megrohanások alkalmával. A törököknek Siófoknál volt a „flottabázisa”, 1647-ben ezer emberre való hajója állomásozott ott.

Pusztuló vár - épülő falu

A főtér a Kastéllyal, háttérben a Várral

A vár hadászati jelentősége a török hatalom hanyatlásával mindinkább kisebbedett. Az 1655. évi 3. törvénycikkely az őrséget 10 huszárra és 25 hajdúra korlátozta, 1671-ben pedig 1 hajdú hadnagy alatt már csak 5 huszár és 20 hajdú szolgált. A hódoltság megszűnése után az ország védelmében Szigligetnek már nem jut szerep. A vár későbbiekben a Lengyel-család birtokainak olyan része, melynek fenntartása igen költséges. Pusztulása a 17. század legvégén kezdődött: egy

viharos napon villámcsapás következtében kigyulladt és nagyobb része leégett. Akkor pusztultak el a várra vonatkozó oklevelek, számadások és egyéb feljegyzések, melyeket ott őriztek. A pusztulást igen meggyorsította Lipót császár 1702-ben kiadott rendeletének végrehajtása: a császár az ország nyugalma és nehéz anyagi helyzetére hivatkozva elrendelte a magyarországi várak legnagyobb részének tervszerű lerombolását. Rákóczi szabadságharca idején a Dunántúlt megszálló kuruc seregek már nem is használják a várat, amiből arra következtethetünk, hogy teljesen használhatatlan állapotban volt abban az időben. Köveit elhordják az újjáépülő falu házainak építéséhez. A 18. század második felében a Lengyel-család egy kúriát építtet a vár alatt, kapuja fölé befalaztatta a család régi címerét, mely egykor a vár kaputornyát díszítette. A Szigligetet övező mocsaras területen, mely egykor nagyban hozzájárult a vár védelméhez, megkezdték a lecsapolási munkálatokat. Egy 1792-ben készített térkép már feltünteti a határban ásott csatornákat, a vár alá települt falu utcáit és házait. A gazdasági élet fellendülését a csatornázáson kívül – mely a gazdaságilag hasznosítható területeket jelentős módon megnövelte – a lakosság és az újonnan épített házak számának növekedése is világosan mutatja. A vár egykori szerepére utal még a falu 1861-ből származó pecsétje, mely egy várat ábrázol. A község újjáépítéskor és a kastély építésénél elhordták a szétrobbantott falak anyagát, és tovább bontották a falakat. Közben tovább változtak Szigliget tulajdonosai. Lengyel Gáspár leányai révén a 19. század elején a Putheány és az Inkey család osztozkodott területén. Jobbágyaikat már 1844-ben felszabadították. Tőlük az Eszterházy család kezébe került Szigliget, akik a II. világháború végéig birtokosai is voltak a falunak. A főleg mezőgazdaságból élő település terjeszkedni kezdett, és lassan elérte mai kiterjedését. Kiépült a falu központja, a strand, a kikötő, és a 20. század végére már a falu fő profilja az idegenforgalom lett.

Nevezetességei

- A 12. században épült Avasi-templom romjai
- A 168 m magas hegyre (Rókarántó) épült klasszicista stílus Szentháromság kápolna
- A Szigligeti vár
- A 239 méter magas Várhegy köré települt Ófalu. A domboldal kanyargós utcácskái mellett nádtetős házak őrzik a múlt századok hangulatát – nem véletlen, hogy számos a magyar költőt is megihletett e táj varázsa.
- A 19. század elején épült klasszicista Esterházy-kastély és 9,2 hektáros arborétuma ma a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány Szigligeti Alkotóháza néven működik.
- A településen áthalad az Országos Kéktúra.

Szigliget az irodalomban

- Szigliget a helyszíne Lipták Gábor *Sajkások serege* című, s a balatonfüredi író *Amiről a kövek beszélnek* című novelláskötetében szereplő történelmi novellájának, amely Tóti Lengyel Gáspár várkapitány (1647) és a szigligetiek vitézségének állít emléket;
- Szigliget a címadó helyszíne Lipták Gábor *A szigligeti leányrablás* című, s az író *Aranyhíd* című novelláskötetében szereplő történelmi novellájának;
- *Szigliget* címmel írt elbeszélő költeményt a vár történetéről Kisfaludy Sándor.

Testvértelepülés

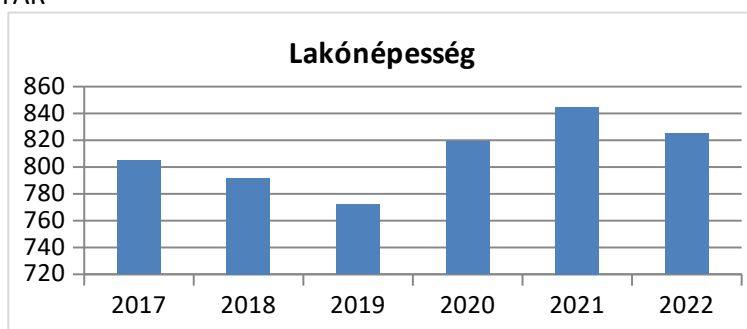

Obernzell, Németország

A település demográfiai vizsgálata

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	805	bázis év
2018	792	98,39%
2019	772	97,47%
2020	819	106,09%
2021	845	103,17%
2022	825	97,63%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

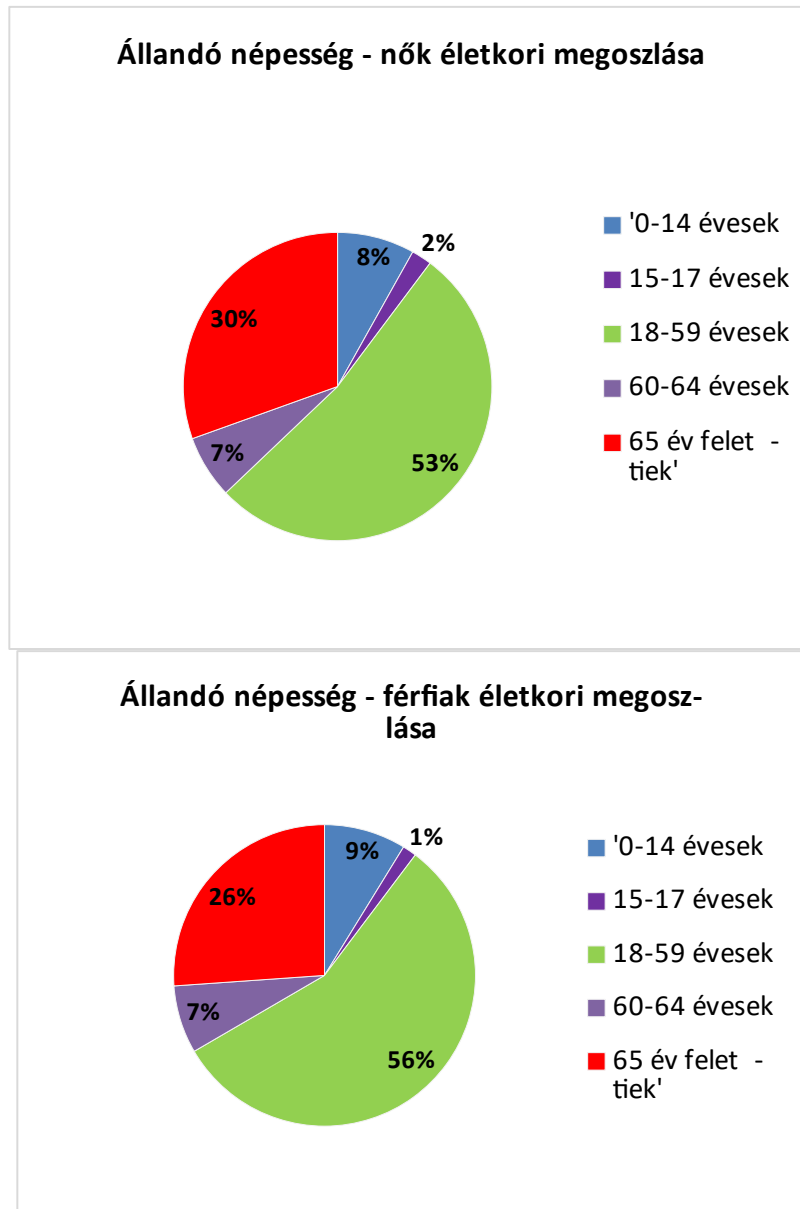

A 2017-2019 közötti időszak távlatából vizsgálva megállapítható, hogy a település lakosságszáma, sajnos az országos tendenciát követi, azaz csökken, 2020-tól növekedés látható, de 2022-ben ismét csökkent a település lakossága.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	467	469	936	49,89%	50,11%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			13	1,39%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	41	38	79	4,38%	4,06%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	7	10	17	0,75%	1,07%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	263	247	510	28,10%	26,39%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024,	34	31	65	3,63%	3,31%

aránya TS 025)					
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	122	143	265	13,03%	15,28%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

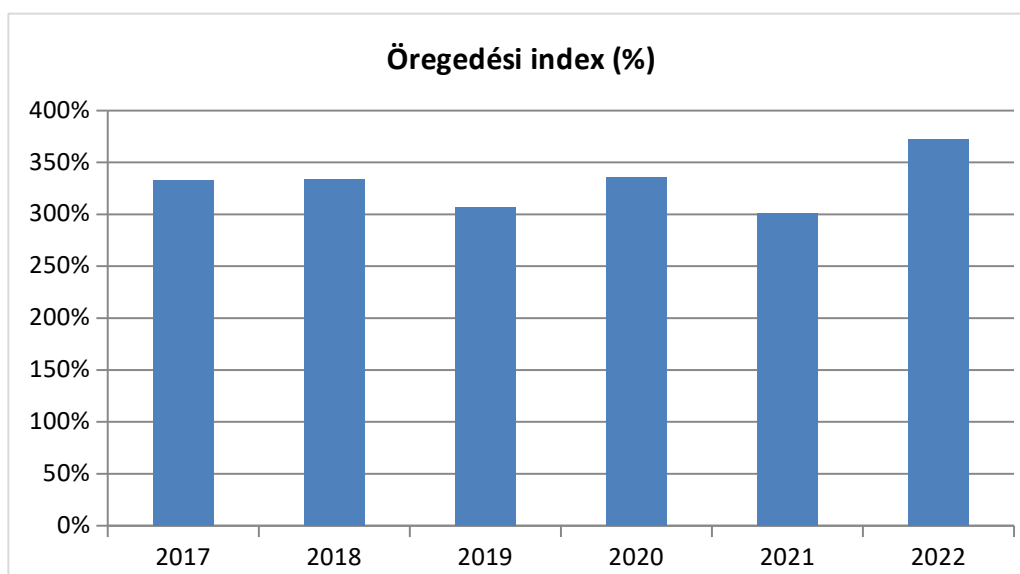
A község állandó lakosainak száma az utóbbi 6 évet vizsgálva az első 3 évben csökkentést mutatott, majd 2020-tól növekedésnek indult, de 2022-ben ismét csökkenő tendenciát vett. Ez elég ritka jelenség a régióban. A férfiak és a nők eloszlása 0-17 éves korig nagyjából 50-50 %, viszont a náluk idősebb korosztályok esetében már más a helyzet. A 18 és 59 év közötti lakosság nagyobb hányada, 56 %-a férfi. Azonban ez a 60 évesnél idősebbek esetében megfordul és a nők száma emelkedik.

Szigliget népessége a település Balatonhoz való közelsége miatt a nyári szezonban többszörösére gyarapodik, a nagyszámú népességnövekedésre a település minden szempontból felkészült.

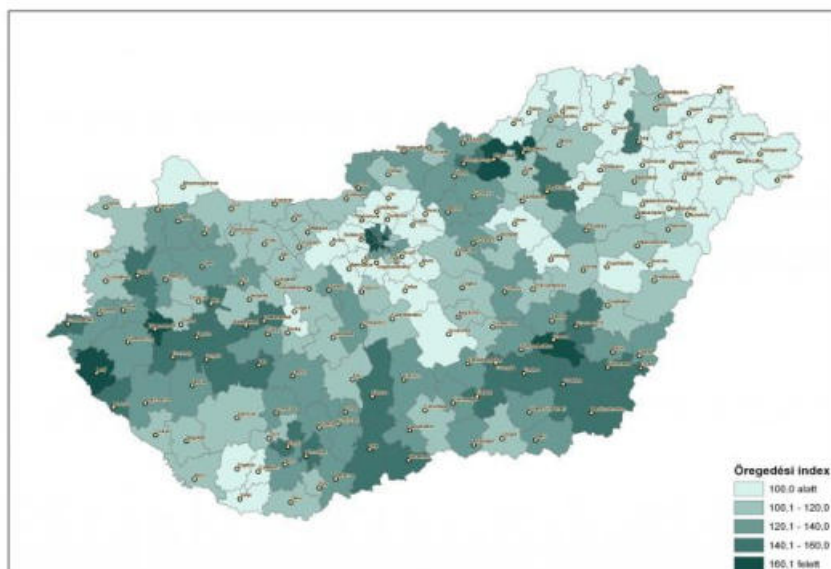
A település korösszetétele is változatos képet mutat. Az állandó népesség nagy része a 18-59 évesekből áll, mégis, a vizsgált adatokból leszűrhető, hogy a 65 év feletti állandó lakosok száma a lakosság egy jelentős részét teszik ki. Ez az arány nők esetében 30%, míg a férfiaknál 26%.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	253	76	332,89%
2018	250	75	333,33%
2019	258	84	307,14%
2020	265	79	335,44%
2021	271	90	301,11%
2022	279	75	372,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2017 óta vizsgált öregedési indexből jól látható, hogy a 65 év feletti és a 0-14 év közötti korosztály vizsgálata szerint a 65 év felettiiek vannak többen. A vizsgált időintervallumban a 14 év alatti lakosok száma elég ingadozó voltak évek mikor növekedést mutatkozott, de most ismét a csökkenés látható, 10 év alatt a 0-14 éves korú gyermekek száma a felére csökkent. Így kijelenthető, hogy a település tehát erőteljesen előregedő.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	9,94
2018	-3,76
2019	-24,30
2020	81,71
2021	43,27
2022	-30,18

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az el és odavándorlás 2017 óta vizsgált adatai alapján kijelenthető, hogy a községbe történő bevándorlás a jelentősebb. Kiemelkedő volt a 2020-as év amikor a bevándorlás nagyon magas volt a településre, de a többi évben is magas volt a bevándorlások száma. A bevándorlás oka

valószínűleg a hely természeti adottságaiban keresendő. A Balaton közelsége és a környék már korábban, a település bemutatása során említett látványosságai idegenforgalmi szempontból igen jelentősek, valamint az idősök között sok olyat is találni, akik nagyobb városokból, vagy a fővárosból ide költöznek a nyugdíjas éveikre.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-11,18
2018	-18,79
2019	-3,84
2020	-20,11
2021	-9,62
2022	-10,86

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás Szigliget esetében negatív számokkal jellemezhető, ami azt jelenti, hogy a 2017 és 2022-es évek közti intervallumban több volt az elhalálozás a településen, mint a születés. Különösképp a 2018-as és a 2020-as évben volt jelentős kiugrás.

A természetes szaporodás értékei nagy valószínűséggel annak tudhatók be, hogy a község lakossága erőteljesen előregedő. Mivel kevés a fiatal, így az állandó lakónépesség száma is folyamatosan csökkent, hiszen nincs olyan vastag társadalmi réteg, amely a reprodukciós rátát növelni tudná.

Összességében megállapítható, hogy a községre az előregedés és a népességsökkenés a jellemző, melyet a népszámlálások és a területi adatok igazolnak.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása is. Megléte segíti, hogy mindenki egyenlő méltóságú személyként élhesse az életét, és hogy hatékony jogvédelmet élvezzen, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az Európai Unió elsődleges jogának 1997. óta része a nemre, a fajra vagy az etnikai hovatartozásra, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékossga, korra vagy szexuális irányultságra alapított mindenfajta megkülönböztetés (diszkrimináció) tilalma. Az esélyegyenlőség elősegítése nem azonos a diszkrimináció-mentes gyakorlattal. A befogadó társadalom alapja a diszkriminációmentességgel párosuló pozitív cselekvés.

Az esélyegyenlőségi intézkedések értelmezésünk szerint olyan tevékenységek, amelyek közvetlen és pozitív hatással vannak a releváns jogszabályokban nevesített célcsoportok életminőségére.

Szigliget Község Önkormányzata arra törekszik, hogy folyamatosan érvényesítse az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a kerület lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Az Európai Bizottság javaslatára és a sajátos magyar adottságok és problémák figyelembevételével 6 olyan terület került kijelölésre, melyek hozzájárulhatnak az esélyegyenlőségi célcsoportok hazai helyzetének javulásához. Ezek a következők:

1. *Családbarát munkahelyi körülmények megteremtése*, erősítése, melyek elsősorban a kisgyermeket nevelő szülőket hivatottak segíteni abban, hogy mind munkájukat, mind családi-háztartási kötelezettségeiket el tudják látni.
2. *Nemek (férfiak és nők) közti esélykülönbségek csökkentése*. A nők teszik ki a népesség felét. A nők munkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya.
3. *Az akadálymentesítés előrehaladása*. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport, a társadalom életének színterein való megjelenésük alapfeltétele az akadálymentesítés. Rajtuk kívül hasznélvezői az akadálymentes környezetnek a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, a beteg és idős emberek is. Az esélyegyenlőség szempontjainak vizsgálatánál két tényező kerül előtérbe: az építési beruházások esetében a fizikai akadálymentesítés, a többi fejlesztés esetében a fogyatékkal élő számára biztosított infó-kommunikációs hozzáférés az eszközök, szolgáltatások használatához.

Az akadályokkal teli környezet számos célcsoport számára napi szinten jelent komoly problémát tevékenységei végzésében (mozgásukban akadályozottak, idősek, betegek, a kisgyermekkel

közlekedők). Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2.§ 1. pontja szerint: "Akadálymentes: az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük. Az akadálymentesítési kötelezettséget nem lehet korlátozni a közszférára, mert a középület, illetve a közhasználatú épület ilyen értelmezését egyik jogszabály sem teszi lehetővé.

Az épületek akadálymentesítési kötelezettsége tehát az Étv. 2.§ 9. pontjában meghatározott közhasználatú építmények tekintetében kötelező.

Az információs technológiák adta lehetőségek sok esetben kihasználatlanok és azokat a hátrányos, valamint speciális élethelyzetű csoportok nem érik el. Az internetes, multimédiás, informatikai fejlesztéseknél és eszközbeszerzéseknél biztosítani kell a fogyatékkal élő személyek korlátlan hozzáférhetőségét.

1. *Fogyatékkal élők életminőségének és munkapiaci esélyeinek javítása.* Magyarországon az 1990-es évtizedben jelentősen visszaesett a foglalkoztatottság, és ez a fogyatékos emberek munkaerő-piaci helyzetére is hatással volt. Mintegy 600 ezer fogyatékossgal élő ember van ma Magyarországon, akiknek mindössze 9%-a foglalkoztatott. Foglalkoztatásukhoz komplex akadálymentesítés és képzés szükséges.

A fogyatékos személyek munkahelyi esélyegyenlőtlenségét a szervezetek három tényezőre vezetik vissza. Egyrészt a munkahelyeken akadályozottak a mozgásban, kommunikációban stb., másrészt nehéz e speciális foglalkoztatotti csoport számára megfelelő munkaköröket biztosítani, harmadrészt pedig előítéleteket fogalmaznak meg velük szemben a munkahelyeken. Foglalkoztatási esélyegyenlőségük javításának két alapvető eszköze a munkahelyek akadálymentesítése és az egészségi állapotuknak megfelelő munkakörök kialakítása.

1. *Romák életminőségének és munkapiaci esélyeinek javítása* az Alaptörvény és a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szabályozza, hogy valamely nemzeti, etnikai csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás miatt nem érheti hátrány a munkavállalót. A diszkrimináció mellett az alacsony képzettségi szint is konzerválja a roma népesség alacsony arányú munkaerő-piaci részvételét és előmenetelét.

2. *Más hátrányos helyzetű csoportok munkapiaci és társadalmi esélyeinek javítása.*

Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény a települési önkormányzatok számára megteremti annak lehetőségét, hogy helyi esélyegyenlőségi programot fogadjon el. A helyi esélyegyenlőségi program – a továbbiakban: **HEP** –, elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A **HEP tartalmazza** a **célok** megvalósításának **forrásigényét** és végrehajtásuk tervezett **ütemezését** is.

Az esélyegyenlőségi politika azt kívánja meg, hogy a diszkrimináció tilalmának betartásán túl erőfeszítéseket tegyünk a nők, a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, az idősek, valamint a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása érdekében. Az esélyegyenlőségi politika tehát nem esik egybe az egyenlő bánásmód biztosításával: mindazon jogi és nem jogi eszközöket jelenti, amelyek azt a célt szolgálják, hogy mindenki egyenlő eséllyel érvényesülhessen az élet legkülönbözőbb területein – oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb. –, de legalábbis csökkenjenek az érintett

célcsoportokat érő hátrányok. Ugyanakkor a következő elvek, mint alapelvek érvényesüljenek:

- a prevenció elve
- a normalizáció elve
- az integráció elve
- az önrendelkezés elve
- a hátrányos megkülönböztetés tilalmának és az előnyben részesítés kötelezettségének elve
- a rehabilitáció elve
- a személyhez fűződő jogok védelmének elve
- egyenlő bánásmód követelményének elve

Az emberek egymáshoz való viszonyulásán, társadalmi kulturáltságán, személyes tisztességén múlik, hogyan bánt a másik emberrel. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség - és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Szigliget Község Önkormányzatának Képviselő-testülete arra törekszik, hogy megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén:

- a fizikai és kulturális környezetben,
- a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában,
- a szociális és egészségügyi ellátás,
- az iskoláztatási és munkaalkalmak,
- valamint a kulturális és társadalmi élet,
- a sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Vallja, hogy az esélyegyenlőség biztosítása megillet mindenkit (függetlenül nemtől, kortól, bőrszíntől, etnikai, nemzeti hovatartozástól, vallástól, családi állapottól) és tenni kíván ezen csoportok esélyegyenlőségének, egyenlőbánásmódjának biztosításáért.

Törekszik az egyenlő bánásmód elvének érvényesítésére, az esélyegyenlőség elősegítésére. Faji, vallási, nemzetiségi, etnikai, politikai hovatartozásra, fogyatékosagra, szexuális irányultságra, társadalmi származásra, vagyoni helyzetre vonatkozó adatok alapján nem tesz különbséget munkavállalói között.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szigliget Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A 13/2021. (XII.14.) a szociálisan rászorulóknak részére megállapítható települései támogatásokról szóló rendelet azon ellátásokat szabályozza, mely a szociálisan rászorulóknak részére nyújt támogatást.

A 12/2022. (VIII.29.) étkezési térítési díjakról szóló rendelet az önkormányzat az óvodai ellátottakra, az általános iskolai ellátottakra, az ellátást közétkeztetési működési engedéllyel rendelkező konyháról biztosítja, külön megállapodás alapján, amely tartalmazza az elszámoláshoz szükséges nyersanyagköltséget és rezsiköltséget.

Az intézményi ellátásra kötött megállapodásban kimutatott nyersanyagköltség és a térítési díj különbözetét minden intézményi ellátott gyermeknek az önkormányzat támogatásként biztosítja.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció – az önkormányzat a koncepció tervezése során, az anyagi lehetőségeinek korlátai között, figyelembe veszi az esélyegyenlőség biztosításához szükséges támogatási és programfinanszírozási lehetőségeket, továbbá a fejlesztések tervezése során gondot fordít a közszolgáltatások akadálymentes megközelíthetőségére.

Gazdasági program - a Képviselő-testület a gazdasági program készítése során figyelemmel lesz a helyi esélyegyenlőségi tervben megfogalmazásra kerülő intézkedések végrehajtásához szükséges gazdasági környezet kialakítására.

Településfejlesztési koncepció, Településrendezési terv – Szigliget Község Önkormányzata a településrendezés során olyan szabályozásokat fogalmaz meg, mely az élhető környezet kialakítására és fenntartására vonatkozik.

Településszerkezeti terv - felülvizsgálata vagy módosítása az országos és térségi érdekek, továbbá a szomszédos települések alapvető jogainak figyelembevételével történik, amely a település térbeli kialakítását, elrendezését, a területek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges infrastrukturális elemek elrendezését, a fejlesztések irányát és a védendő környezet meghatározását szolgálja.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szigliget településen a Tapolca és Környéki Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat látja el a családsegítést és a gyermekjóléti szolgálat feladatait. A házi segítségnyújtás és a szociális étkeztetést a „Lesencéktől a Balatonig” Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Társulás fenntartásában működő „Együtt Egymásért” Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja a településen. Védőnői szolgálat 2023. július 1-től a Veszprém Vármegyei Cholnoky Ferenc kórházhoz tartozik, székhelye Szigligeten van, de ez mellett Badacsonytördemic, Hegymagas és Raposka településeken látja el a gyerekeket. A házi orvosi ellátást **Hegymagas Község Önkormányzatával** és **Raposka Község Önkormányzatával** közösen biztosítja.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Programban szereplő táblázatok a BM Módszertani útmutatója egységesen rendelkezésre álló, szabályozott tartalommal kerültek feldolgozásra. A helyzetelemzés elkészítéséhez a Központi Statisztikai Hivatal, az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatbázisa (www.teir.hu), a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Magyar Államkincstár, a helyi Önkormányzat adatbázisai, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2022. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység fogalmán elsősorban azt a jelenséget értjük, amikor valaki, vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy abból a helyzetből, önerőből kitörjenek. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A településen az élet, a lakhatás, a gyermek, az időskorú, a bántalmazott nő veszélyeztetéséből, vagy a fogyatékkal élő személyek ellátatlanságából eredő, azonnali beavatkozást igénylő, esélyegyenlőségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben-nyomorban élők jelenleg nincsenek. Azonban az időnkénti munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek romlása a szerény körülmények között élő emberek, családok megélhetési körülményeit rontja. A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog

gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása

- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

Szigligeten az alacsony jövedelműek bevételeinek egy része a szociális pénzbeli juttatásokból származik, amely a településen belül, a munkalehetőségektől függően, rendszeresen 8-10 személyt érint. Ezek általában egyedül élők. Családról nem beszélhetünk, mert a településen olyan család nincs, ahol mind két fél munkanélküli lenne. A helyi lakosok s átlagosnak mondható, de összességében elfogadható körülmények között élnek. Az otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb, a jövedelemhez mérten aránytalanul magas rezsi, és sokaknál a megemelkedett törlesztő részletek miatt. Az inaktív lakosságra vagy nagyon alacsony jövedelemmel rendelkezőkre, az alacsony iskolai végzettség a jellemző. A szakmával rendelkezőkre kevésbé jellemző a tartós munkanélküliség. A jövedelem kiegészítés érdekében, aki teheti mellékfoglalkozást vagy alkalmi munkavállalást is végez. A családok döntően saját tulajdonú családi házban élnek. Kevés otthonban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzetétől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak. Aki teheti, a családi házához tartozó kertet műveli saját célra. A település adottságait figyelembe véve több család rendelkezik szőlő birtokkal.

Az önkormányzat nem alkalmaz közfoglalkoztatottat

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	51,17	32,71
2018	52,33	28,42
2019	51,24	27,46
2020	49,57	24,35
2021	49,69	26,16
2022	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV.

törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A munkanélküliség szempontjából Szigliget a kedvezőbb helyzetű települések és térségek közé tartozik. A szezonális foglalkoztatás a település munkaerő piacára nagymértékben kihatással van, szezonális munkára jelentős számú munkanélkülit alkalmaznak helyből.

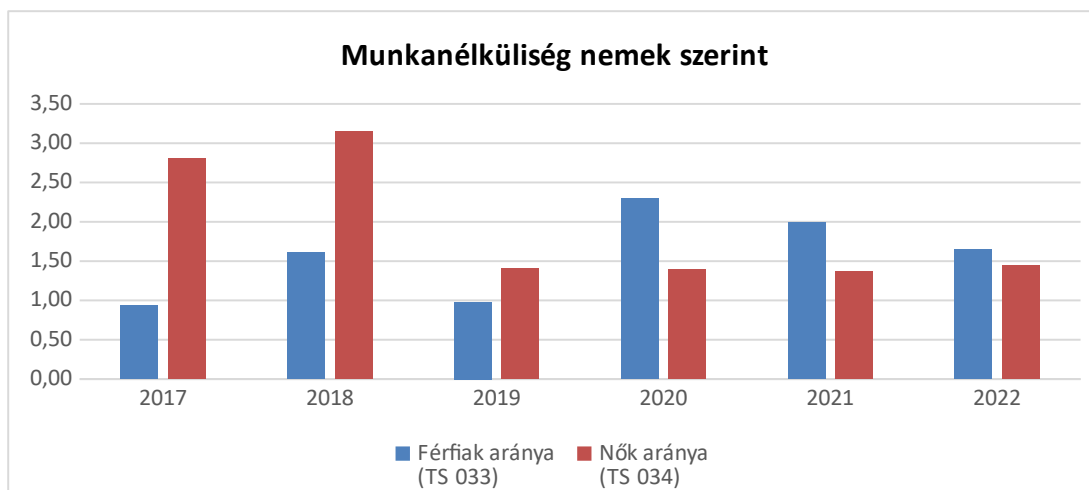
Országosan vizsgálva az aktív korú népesség vonatkozásában az elhelyezkedés, munkahelyszerzés szempontjából a 40-50 éven túliak lényegesen nehezebb helyzetben vannak, elhelyezkedési lehetőségeik egyre korlátozottabbak, mint a fiatalabb korosztály bélieké. Ennek oka elsősorban, hogy a munkáltatók a fiatalokat részesítik előnyben, alacsonyabb bérigényük és egyéb szakmai elvárások miatt. Az öregségi nyugdíjkorhatárhoz közel állóknak szinte reménytelen a munkába állása.

Az igazgatási területünkön élők anyagi és szociális helyzete más - főleg nem Balaton parti - településekhez viszonyítva átlagosan nem mondható rossznak. Megállapítható, hogy a téli hónapokban nő, míg a nyári időszakban – a szezonális munkavállalás miatt – csökken a munkanélküliek száma.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	0,93	2,81	1,87%
2018	1,61	3,15	2,38%
2019	0,98	1,41	1,20%
2020	2,30	1,39	1,85%
2021	1,99	1,37	1,68%
2022	1,65	1,44	1,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A számadatok és táblázatok a 2017 és 2022 közötti időszakban a nyilvántartott álláskeresők számaránya először emelkedést, majd csökkenő képet mutat. Mindösszesen egyetlen kiugró esetet látható: 2018-ban a nők körében nyilvántartott álláskeresők száma észrevehetően magasabb volt, de 2019-re ismét a korábbi szintre csökkent vissza.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	11	14	7	11	10	9
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	18,18%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	1,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	9,09%	7,14%	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%	0,00%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00
	%	18,18%	7,14%	14,29%	9,09%	10,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	2,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	14,29%	0,00%	9,09%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	3,00	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00
	%	27,27%	7,14%	0,00%	9,09%	0,00%	11,11%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	7,14%	14,29%	0,00%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	3,00	3,00	1,00	2,00	1,00
	%	9,09%	21,43%	42,86%	9,09%	20,00%	11,11%
56-60 év (TS 045)	Fő	3,00	3,00	0,00	2,00	3,00	1,00
	%	27,27%	21,43%	0,00%	18,18%	30,00%	11,11%

61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	2,00	2,00	2,00	3,00	6,00
	%	9,09%	14,29%	28,57%	18,18%	30,00%	66,67%

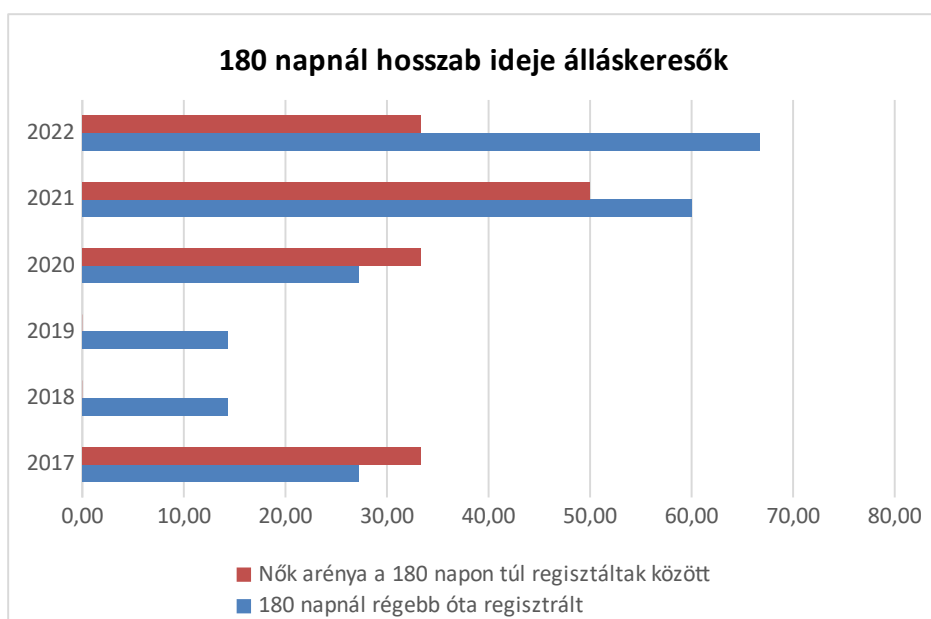
Forrás: TelR, Nemzeti
Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők között a koreloszlás szempontjából azt tapasztaltuk, hogy az 56 év feletti lakosság körében a számuk megnövekedett a többi korosztályhoz képest. A vizsgált időszakban a 61 évesnél idősebb nyilvántartott álláskeresők száma jelentősen nőtt az elmúlt időszakban. Azt is megállapíthatjuk, hogy 2018-ban volt a legtöbb nyilvántartott álláskereső a településen, azóta a számuk csökkenő tendenciát mutat.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	27,27	33,33
2018	14,29	0,00
2019	14,29	0,00
2020	27,27	33,33
2021	60,00	50,00
2022	66,67	33,33

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

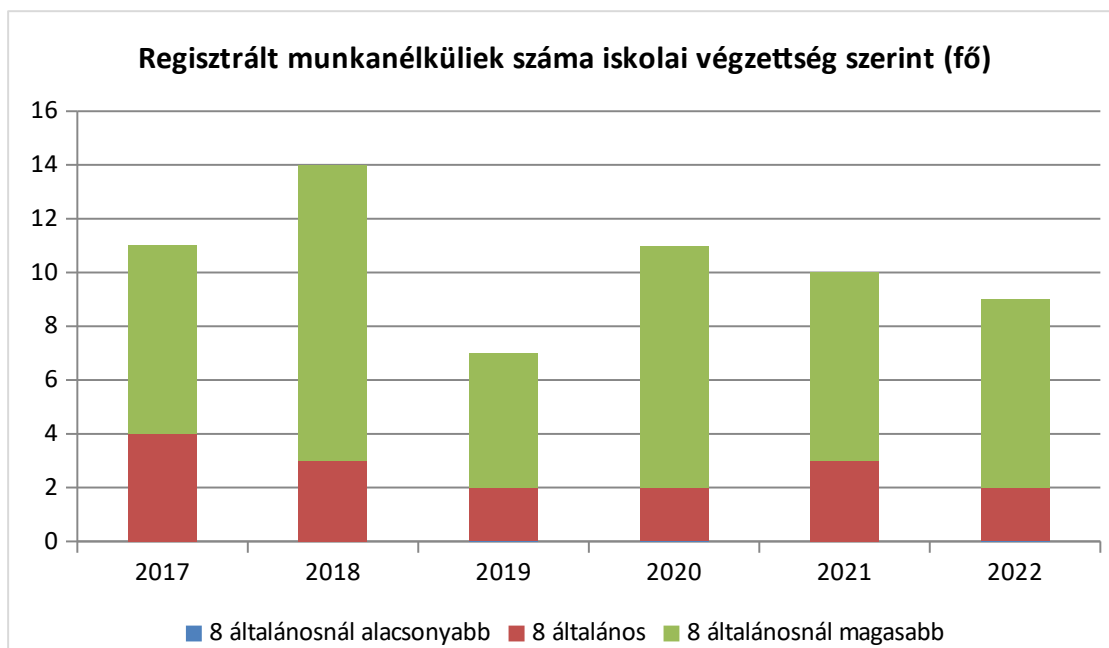

A 180 napnál régebben regisztrál munkanélküliek száma 2022-ben kiugróan magas. Ez annak a következménye, hogy a nyilvántartott/regisztrált munkanélküliek száma csökkent, így a két érték közti arányszám hirtelen nagyon magas lett.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	11	0	0,00%	4	36,36%	7	63,64%
2018	14	0	0,00%	3	21,43%	11	78,57%
2019	7	0	0,00%	2	28,57%	5	71,43%
2020	11	0	0,00%	2	18,18%	9	81,82%
2021	10	0	0,00%	3	30,00%	7	70,00%
2022	9	0	0,00%	2	22,22%	7	77,78%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők között a 2017 és 2022 közötti időintervallumban nem található olyan a településen, aki 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű lett volna. A munkanélküliek között tehát a magasabb végzettségűeknek jelentősebb a számaránya. A 2022-es évben a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű személyek az álláskeresők 77,78 %-át tették ki. Így arra következtethetünk, hogy a foglalkoztatottság hiánya ezen adatok alapján nem az iskolai végzettség hiányából fakad.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	5	4
2018	5	1
2019	0	0
2020	21	0
2021	3	1
2022	2	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen roma származású lakosok nem élnek, így ezzel a témával az esélyegyenlőségi programban nem kell kitérni. A községben a vizsgált időszakban közmunkaprogramban nem foglalkoztattunk senkit.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A községben idegenforgalommal a vendéglátással foglalkozó vállalkozások száma a nagyobb, így feltehetőleg a vendéglátásban dolgozó lakosság aránya is nagyobb lehet. Szigliget megközelíthetősége jónak mondható. A legközelebbi városok Badacsonytomaj és Tapolca, melyeket gépjárművel hamar, 10-15 perc alatt el lehet érni. A 71-es számú főútvonal a község mellett halad el.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	11	1
2018	14	0
2019	7	0
2020	11	1
2021	10	0
2022	9	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő szolgáltatásokkal kapcsolatban erőteljes hiány van a településen és környékén. Helyi szinten ilyen jellegű programok nincsenek.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A munkaerő-piaci integrációról, valamint a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő szolgáltatásokkal kapcsolatban erőteljes hiány van a településen és környékén. Helyi szinten ilyen jellegű programok nincsenek.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Szigligeten sem Kisebbségi Önkormányzat, sem pedig magát roma származásúnak valló lakos nincs.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Szigligeten a mélyszegénységből, vagy a származásból eredő hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Nincs ilyen lehetőség helyen, de a lakosság körében vannak szakemberek, akiktől segítséget lehet kérni.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra

való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 1991. évi IV. tv. Munkaerőpiaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások 13/A. §55 (1) Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény a munkahelykeresést, a munkához, valamint megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartását szolgáltatások nyújtásával is elősegíti.

(2) A munkaerő-piaci szolgáltatások formái a következők:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

(3) Az állami foglalkoztatási szerv a (2) bekezdés a) -b) pontjában meghatározott munkaerő-piaci szolgáltatást a (4) bekezdés szerinti jogszabályban meghatározott feltételekkel az alábbiak szerint biztosítja:

- a) pályázati eljárás eredményeként támogatást nyújt, vagy
- b) a 41. § (3) - (4) bekezdése szerinti uniós források bevonásával megvalósuló programok esetében a 2011. évi CVIII. törvény rendelkezései alapján, közbeszerzési eljárás keretében vásárol.

Képzések elősegítése

14. § (1) Támogatható az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott, vagy elfogadott képzése annak a személynek,

- a) aki álláskereső,
- b) aki 25. életévét – felsőfokú végzettségű személy esetén a 30. életévét – nem töltötte be, és a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskeresési járadékra és álláskeresési segélyre nem szerzett jogosultságot,
- c) aki gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül,
- d) aki rehabilitációs ellátásban részesül,

e) akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik, és ezt a munkaadó a munkavállalóval és az állami foglalkoztatási szervvel előzetesen írásban közölte, vagy

f) aki közfoglalkoztatásban vesz részt, és a képzésben való részvételt vállalja, továbbá

g) aki munkaviszonyban áll és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott személyek képzése akkor támogatható, ha a képzés időtartama hetente nem haladja meg a harminc órát, és

a) a gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban részesülő személy képzése a gyermek egy éves – gyermekgondozási díj folyósítása esetén másfél éves – korának betöltését követően kezdődik meg, valamint

b) a gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesülő személy kereső tevékenységet nem folytat.

Képzési támogatásként

a) az (1) bekezdés a)-b) pontjában, valamint e)-g) pontjában meghatározott személy részére a b)

pontban foglaltak kivételével

aa) kereset kiegészítés vagy keresetpótló juttatás, valamint

ab) a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése;

b) az (1) bekezdés c)-d) pontjában meghatározott személy, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult álláskereső részére az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, vagy a szakképzés megkezdéséhez, a külön jogszabályban meghatározott bemeneti kompetenciák

megszerzéséhez szükséges képzésben történő részvételhez a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése adható.

14/A. § (1) Az állami foglalkoztatási szerv a – külön jogszabály szerint érvényes munkaerőigénnyel rendelkező – munkaadóval, a munkaadó erre irányuló kérelme esetén megállapodást köt arra vonatkozóan, hogy

a) az állami foglalkoztatási szerv a munkaerőigény kielégítése érdekében képzési támogatást állam által elismert szakképesítést nyújtó képzésben, vagy munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére irányuló képzésben (betanító képzésben), valamint a közúti közlekedés C, D és E járműkategóriájára érvényes vezetői engedély és gépjárművezetői képesítési igazolvány megszerzését biztosító képzésben történő részvételhez,

b) a munkaadó vállalja, hogy az a) pontban meghatározott álláskeresővel vagy a képzés megkezdését megelőzően, vagy a képzés alatt, vagy a képzés által nyújtott szakképesítés megszerzését követően munkaviszonyt létesít.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások

16. § (1) A munkaadó részére külön jogszabályban meghatározott hátrányos helyzetű személy munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához a munkabér és járuléka legfeljebb ötven százalékának, megváltozott munkaképességű személy esetében legfeljebb hatvan százalékának megfelelő összegű támogatás nyújtható, ha a munkaadó

a) a foglalkoztatást legalább a támogatás folyósításának időtartama alatt vállalja, és

b) a támogatás iránti kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónapban a munkavállaló munkaviszonyát a működési körében felmerülő okból felmondással nem szüntette meg, és

c) kötelezettséget vállal arra, hogy a b) pont szerinti munkaviszony megszüntetésére a támogatás folyósításának időtartama alatt sem kerül sor.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatás legfeljebb egyévi időtartamra, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatásához legfeljebb kétévi időtartamra nyújtható.

(3) Ha a munkaadó a szervezetekről szóló törvény szerinti szociális szervezet, a támogatás mértéke a munkabér és járuléka legfeljebb 70 százalékáig terjedhet feltéve, hogy a munkaadó vállalja a hátrányos helyzetű személy tovább foglalkoztatását legalább a támogatás folyósítási időtartama 50 százalékának megfelelő időtartamra.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott támogatás esetén a támogatás és a tovább foglalkoztatás együttes időtartama legfeljebb egy év, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatása esetén legfeljebb két év lehet.

24. § Az álláskereső részére – az e törvényben meghatározott feltételek szerint – álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

Álláskeresői járadék

25. § (1) Álláskeresői járadék illeti meg azt, aki

a) álláskereső,

b) az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – a 27. § (1) bekezdésében

meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,

d) munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami

foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

(2) Az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltételek alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha

b) egészségi állapota szerint az álláskereső a munka elvégzésére alkalmas,

c) a várható kereset az álláskeresői járadék összegét, illetőleg – amennyiben az álláskeresői

járadék összege a kötelező legkisebb munkabérnél alacsonyabb – a kötelező legkisebb munkabér

összegét eléri,

d) a munkahely és a lakóhely közötti naponta – tömegközlekedési eszközzel – történő oda- és

visszautazás ideje a három órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli

gyermeket egyedül nevelő férfi álláskereső esetében a két órát nem haladja meg,

e) az álláskereső foglalkoztatása munkaviszonyban történik.

(3) A megváltozott munkaképességű álláskereső esetében az (1) bekezdés d) pontjában előírt

feltétel alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha megfelel a (2) bekezdés a)-c) és e)

pontjában foglalt feltételeknek, és a munkahely és a lakóhely közötti naponta – a megváltozott

munkaképességű álláskereső által igénybe vehető közlekedési eszközzel – történő oda- és

visszatérés ideje a két órát nem haladja meg.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogosultsági idő időtartamába nem számítható be a fizetés nélküli szabadság harminc napot meghaladó időtartama, kivéve, ha annak igénybevételére

a) háromévesnél – ha a munkavállaló a gyermek gondozása céljából gyermekgondozási segélyben

részesül, tizennégy évesnél – fiatalabb gyermek gondozása, vagy tizenkét évesnél fiatalabb beteg

gyermek otthoni ápolása [a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban:

Mt.) 128. § és 130. §], valamint

b) közeli hozzátartozó ápolása [Mt. 131. § (1) és (2) bekezdése], továbbá

d) önkéntes tartalékos katonai tényleges szolgálatteljesítés miatt kerül sor.

(5) Az álláskereső részére a (2) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelő, rövid időtartamú

munkalehetőség felajánlható.

(6) Az álláskeresői járadék folyósításának időtartama alatt folytatott alkalmi foglalkoztatásnak

minősülő munkaviszony időtartama az álláskeresői járadék folyósítási idejének kimerítését vagy

megszüntetését követően megállapított álláskeresői járadék esetében nem vehető figyelembe

jogosultsági időként.

Álláskeresői járadék mértéke

26. § (1) Az álláskeresői járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző, vagy – ha az álláskeresőként való nyilvántartásba vételre későbbi időpontban kerül sor – az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben az ezen időszak alatt érintett jogviszonyokban elért, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 19. §-ának (3) bekezdésében meghatározott munkaerő-piaci járulék alapja (a továbbiakban: járulékalap) havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A havi átlagos összeg kiszámítása során ezen időszak alatt elért járulékalap összegét osztani kell azoknak a hónapoknak a számával, amelyekben az álláskeresőnek volt járulékalapot képező jövedelme. Ha az álláskereső adott hónapban nem az egész hónapra vonatkozóan rendelkezik járulékalappal, akkor a hónapot a havi átlagos összeg kiszámítása során töredékhónapként kell figyelembe venni.

(2) Ha az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben több munkaadóval állt munkaviszonyban, vagy több vállalkozói tevékenységet is folytatott, vagy munkaviszonyban állt és vállalkozói tevékenységet is folytatott, az álláskeresői járadék összegét valamennyi munkaadónál, illetőleg vállalkozói tevékenysége során elért járulékalap alapulvételével kell az (1) bekezdés szerint kiszámítani.

(3) Megelőző négy naptári negyedévi járulékalap hiányában a járadék számításának alapja a négy naptári negyedévnél rövidebb időszakban elért járulékalap havi átlagos összege. Ha a megelőző négy naptári negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskeresői

járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér 130 százaléka.

(4) Az egy napra járó álláskeresői járadék számításának alapja az (1) és (3) bekezdésben meghatározott összeg harmincad része.

(5) Az álláskeresői járadék napi összege a (4) bekezdés alapján meghatározott járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg.

(6) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló rendeletek hatálya alá tartozó személyek esetében az Európai Gazdasági Térség másik tagállamában szerzett bért, szakmai jövedelmet vagy átlagkeresetet az (1) bekezdésben meghatározott járulékalapként kell figyelembe venni.

(7) A 27. § (12) bekezdésében meghatározott ideiglenes ellátás összege a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér 60 százaléka.

Nyugdíj előtti álláskeresői segély

30. § (1) Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői segélyt (a továbbiakban: álláskeresői segély) kell megállapítani, ha

a) rendelkezik a 25. § (1) bekezdésének c)-d) pontjában, meghatározott feltételekkel, és

b) a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült és az álláskeresői járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv – kereső tevékenység miatt – megszüntette és az álláskereső álláskeresői járadékra ismételten nem szerzett jogosultságot,

c) az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy a b) pontban meghatározott megszüntetését követően három éven belül betöltötte a b) pontban meghatározott életkort, és

d) rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és,

e) korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balett-művészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

(2) Az álláskeresői segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40 százaléka alakulvételével kell megállapítani. Ha a 26. §

(1) bekezdésében meghatározott járadékalap az előbbi összegnél alacsonyabb volt, az álláskeresői segély összegét a járadékalap alapulvételével kell megállapítani. Az egy napra járó álláskeresői segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

(3) Az álláskeresői segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósíthat.

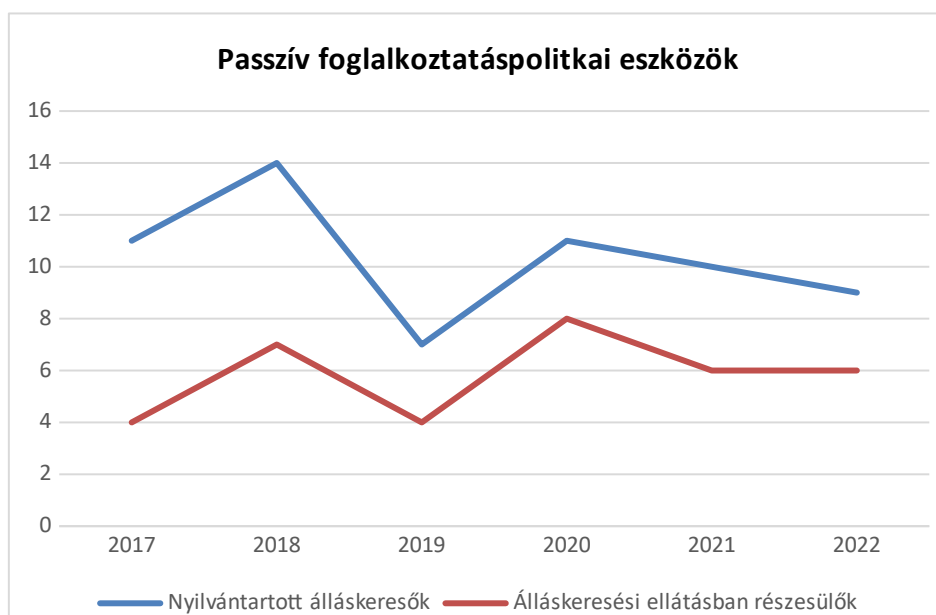
Költségtérítés

32. § Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-

egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevétele felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére az e §-ban felsorolt okokból felmerült.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	11	2,31%	4	36,36%
2018	14	3,00%	7	50,00%
2019	7	1,63%	4	57,14%
2020	11	2,32%	8	72,73%
2021	10	2,07%	6	60,00%
2022	9	1,91%	6	66,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

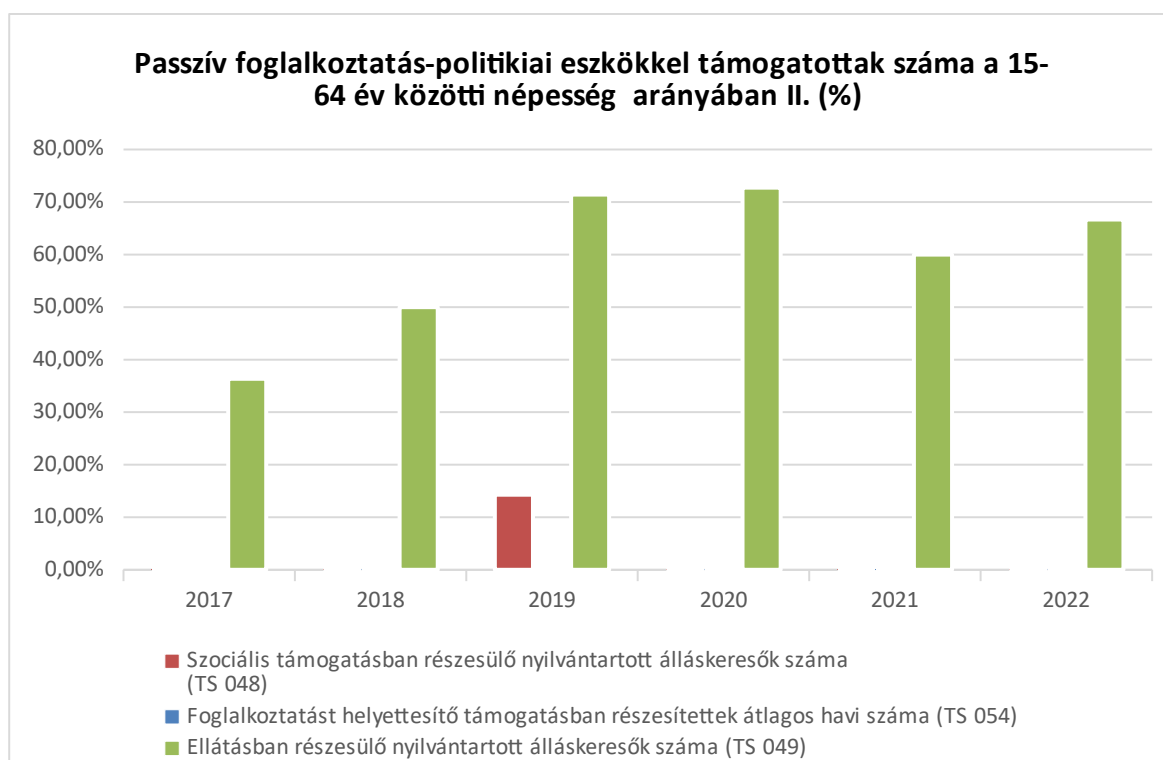

A vizsgált évek azt mutatják, hogy a segélyben részesülők számaránya 1,63 % és 3% között volt. Az álláskeresői segélyben részesülők száma 2018-ben kiugrást mutat a többi évhez viszonyítva. Azóta a segélyben részesülők száma folyamatos ingadozást mutat.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	0	0,00%	0	0,27%	4	36,36%
2018	0	0,00%	0	0,00%	7	50,00%
2019	1	14,29%	0	0,00%	5	71,43%
2020	0	0,00%	0	0,00%	8	72,73%
2021	0	0,00%	0	0,00%	6	60,00%
2022	0	0,00%	0	0,00%	6	66,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma 2020-ig növekedett azóta folyamatosan csökken. óta A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma az elmúlt időszakban jócskán lecsökkent.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakás-állomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közütemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közütemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	412	7	16,99	23,30	94,42	98,06
2018	414	2	4,83	23,19	95,65	98,07
2019	416	2	4,81	23,08	95,19	97,12
2020	417	1	2,40	23,26	96,16	97,84
2021	421	4	9,50	23,28	96,44	97,86
2022	412	0	0,00	16,26	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen 2017 óta 16 új lakás épült.

a) bérlakás-állomány

Az Önkormányzat 5 bérlakással rendelkezik.

b) szociális lakhatás

A településen szociális lakás nincsen.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nem található.

e) lakhatást segítő támogatások

A településen 2015 óta nincsen lakásfenntartási támogatás, mivel ennek a megállapítása már nem az önkormányzat hatáskörébe tartozik.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	5
2018	n.a.	75
2019	n.a.	269
2020	n.a.	276
2021	n.a.	244
2022	n.a.	257

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Szigligeten az eladósodottságra vonatkozóan konkrét adatokkal nem rendelkezünk.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregációval veszélyeztetett területek Szigliget község területén nem találhatóak, a lakosság területi átrendeződésének folyamatait nem tapasztaltuk.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Szegregációval veszélyeztetett területek Szigliget község területén nem találhatóak.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Nem releváns.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A lakosság területi átrendeződésének folyamatait nem tapasztaljuk.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Szigliget község rendelkezik orvosi rendelővel. A **Szigligeti Háziorvosi Szolgálat**

(Szigliget, Kossuth u. 23.) a település központjában található. Dr. Karasszon Diána (Tel.: 87/461-

068 mobil.: 06-30/925-8431 E-mail: szigligetrendelo@gmail.com) háziorvos Hegymagason és

Raposkán is ellátja a háziorvosi feladatokat.

A védőnői szolgálat 2023. július 1. óta a Veszprém Vármegyei Cholnoky Ferenc Kórházhoz került át, és a Szigligeti Rendelőben (Szigliget, Kossuth u. 23.) érhető el.

Bogdán Viktória védőnő (Tel.: 87/461-073 mobil.: 06-70/938-9998) pedig kedden 8.00 - 12.00-ig érhető el a Szigligeti Rendelőben.

Szigliget fogászati ellátását **Dr. Bernáth Tibor** látja el. **Címe:** Tapolca, Wesselényi utca 5.

Hétvégi fogászati ügyelet: Veszprém, Jutasi ltp., Halle u. 5.

Gyógyszertár: **Stark Patika fiókgyógyszertár**

Szigliget, Kossuth utca 23. (Básti Lajos Községi Ház)

Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermek- orvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszer- tárak és fiók- gyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	0	16	2,92
2018	1	0	0	1	19	3,00
2019	1	0	0	1	20	3,05
2020	1	0	0	1	13	4,00
2021	1	0	0	1	17	4,50
2022	1	0	0	1	19	5,60

Forrás: TelR, KSH
Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Szűrővizsgálatokra Tapolcán, Veszprémben vagy Zalaegerszegen van lehetőség.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférés a településen nem megoldott, de Tapolcán, Veszprémben és Zalaegerszegen van lehetőség ezekre.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Szigliget településen közétkeztetés van, a közétkeztetést biztosítja az Alkotóházat működtető állami szervezet.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Elsősorban a szabadban végezhető sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében település minden lakója számára biztosított. Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor. A sportolási lehetőségekhez díjmentesen férhetnek hozzá az érdeklődők.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A családsegítést és a támogató szolgáltatást a Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja, fogadóórát szerdánként 14.15 – 15.15 a Básti Lajos közösségi házban tartanak. A házi segítségnyújtást és a szociális étkezést az „Együtt Egymásért” – Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A településen drogprevenciós szolgáltatás nem működik.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor történt hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Az Önkormányzat által biztosított szociális juttatásokhoz elsősorban az alacsony jövedelemmel rendelkező családok juthatnak hozzá.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Szigliget község Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 1.pont és az 53. § (1) bekezdés felhatalmazása alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) és d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában foglaltaknak megfelelően az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A képviselő-testületet a polgármester képviseli. A képviselő testület tagjainak száma 5 fő, és éves munkaterv szerint ülésezik. Az ülés napirendjére tekintettel nyilvános-, zárt-, rendkívüli és ünnepi ülés, valamint évente egy alkalommal nyilvános ülés keretében közmeghallgatást tart. Az ülésekre, a napirendi pontok érintettjei meghívást kapnak.

A községben működik a Básti Lajos Községi Ház. Rendszeresen a kulturális programok, egyesületek, klubok működnek, amelyek nyitottak, aktívan részt vesznek a település életében. A

civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel Szigliget fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat, a településen élő „szellemi tőkét” bevonja a község társadalmi életébe.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

A hírekről az Önkormányzat által szerkesztett „Szigligeti Harsona” elnevezésű újságból és a község honlapjáról (www.szigliget.hu) tájékozódhatnak az itt lakók.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	2 850	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen etnikai hovatartozásból eredő konfliktusokról nincs tudomásunk.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Településünkön a helyi közösség szolidaritását az önkéntes munkában való részvétel jellemzi leginkább.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nem releváns.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen önszerveződés a lakosság részéről nincsen.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen roma közösség nincs, így nemzetiségi önkormányzat sincs.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Foglalkoztatást elősegítő programok hiánya.	A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Tapolcai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltséggel foglalkoztatást elősegítő programok szervezése
Települései támogatások bővítése	Az önkormányzat szociális célú ellátásait szabályozó helyi rendeletben lévő támogatások felülvizsgálata, bővítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A gyermekeket érintő jogszabályok általános ismertetése:

Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a gyermekétkeztetés,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása,
- d) a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása
- b) a védelembe vétel,
- c) a családba fogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek
- b) a fővárosi főjegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az illetékes hatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Szigliget településen a demográfiai adatokból kiolvasható, hogy évente csak néhány gyermek születik.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

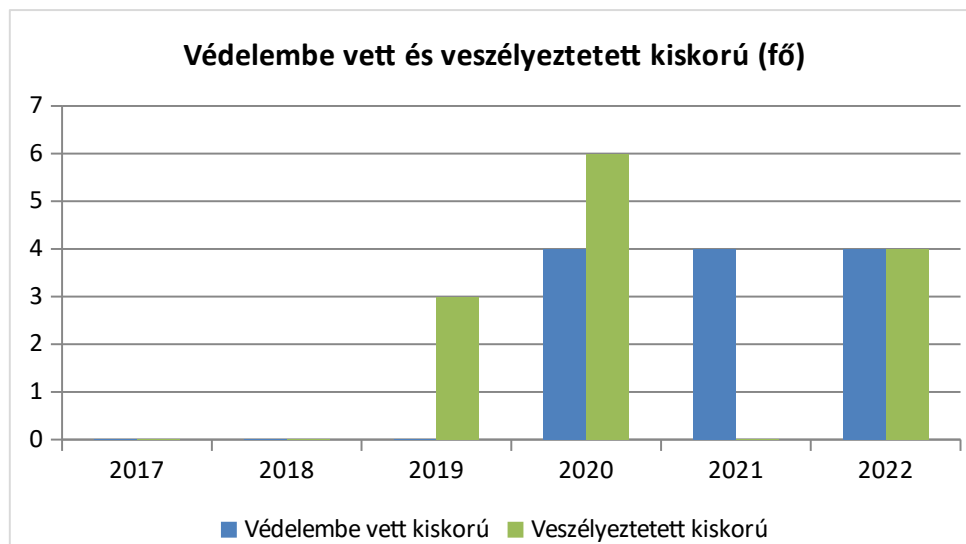
4.1. számú táblázat - Gyermekek népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	467	469	936	49,89%	50,11%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			13	1,39%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	41	38	79	4,38%	4,06%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	7	10	17	0,75%	1,07%

Forrás: TelR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	3
2020	4	6
2021	4	0
2022	4	4

Forrás: TelR, KSH Tstar

A településen a védelembe vett gyermekek száma minimális, és a veszélyeztetett kiskorúak száma sem jelentős. A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint a fennálló veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	3
2018	3
2019	5

2020	3
2021	3
2022	2

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmények száma a 2017-2022-es időszakban hol csökkenést és hol növekedést mutat, 2019-től folyamatos csökkenés tapasztalható.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az önkormányzat – saját hatáskörében – olyan helyi juttatások megállapítására is jogosult, melyet törvény nem ír kötelező feladatként elő számára. Szigliget Község Önkormányzata az 1997. évi XXXI. törvény felhatalmazása alapján külön támogatást nem állapított meg a gyermekes családoknak. Amennyiben erre igény mutatkozna, az önkormányzat kész arra, hogy lehetőségeit mérlegelve támogatási formát állapítson meg.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	1	2	3
2018	0	2	2
2019	0	3	3
2020	0	3	3
2021	0	3	3
2022	0	0	-

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Szigliget község Önkormányzata Képviselő-testületének 12/2022. (VIII.29.) rendelete az étkezési térítési díjakról kedvezmények 3. § (1) Az intézményi ellátásra kötött megállapodásban kimutatott nyersanyagköltség és a térítési díj különbözetét minden intézményi ellátott gyermeknek az önkormányzat támogatásként biztosítja.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek nincsenek a településen.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekekről nincs tudomásunk.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szigliget községben nincs teletszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	23	-
2018	1	19	19,00
2019	1	24	24,00
2020	1	18	18,00
2021	0	20	-
2022	1	18	18,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2023. július 1-től a Veszprém Vármegyei Cholnoky Ferenc Kórházhoz kerültek át a védőnők. Jelenleg 1 védőnő látja el Szigliget községben a védőnői feladatokat, illetve még 3 településen Badacsonytördemicen, Hegymagason és Raposkán rendel. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma folyamatosan csökken, a születések számának csökkenése miatt. A gyermekvállalási kedv erősödése a statisztikai adatok alapján az elkövetkező években sem várható. Balogh Viktória (Tel.: 87/461-073 mobil.: 06-70/938-9998) keddenként 8.00 - 12.00-ig érhető el a

Szigligeti Rendelőben. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma folyamatosan csökken. A születési

kedv fogyatkozásának oka lehet az elhúzódó gazdasági válság és nehezebb megélhetés, valamint a

munkanélküliség, de okozója lehet a munkaerőpiacra való visszakerülés nehézsége és a

gyermekellátási támogatások csekély mértéke. A gyermekvállalási kedv erősödése a statisztikai

adatok alapján az elkövetkező években nem várható.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Szigliget községben nincs külön gyermekorvos, jelenleg a körzeti háziorvos látja el a gyermeket.
A háziorvos által ellátott gyermek betegekről nincsenek adatok.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A korai fejlesztést az eltérő fejlődésű gyermekek tervszerűen felépített programja, amely magában foglalja a család segítségét, szűrést, komplex diagnosztikai vizsgálatot, gyógyterápiákat, tanácsadást, különböző terápiás szolgáltatásokat figyelembe véve a gyermek állapotát és a család körülményeit, valamint egyedi igényeiket.

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek definíciója a jelenleg hatályos köznevelési törvény szerint: Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás szabályozási zavarral) küzd.

A település óvodájában a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, sajátos nevelési igényű, hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt, vagy épp kiemelkedő képességű gyermekek esetében speciális fejlesztéssel az egyéni szükségleteknek megfelelő pedagógiai eljárások alkalmazásával, valamint megfelelő szakemberek közreműködésével biztosítjuk az esélyegyenlőséget. A különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok szakértői véleményében foglaltak szerint biztosítjuk.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A településen bölcsőde nem működik, az önkormányzatok által fenntartott Szigligeti Közös

Fenntartású Napközi Otthonos Óvodában a speciális ellátási igényekre szoruló gyermekek ellátása

csak az alábbi területen történik az intézmény berkein belül:

- az enyhe fokban értelmi fogyatékos gyermekek,
- a megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek és
- a megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermekek

Egyéb egészségügyi – szociális – oktatási ellátást legközelebb Tapolcán tudnak a szülők igénybe venni.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

1								
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Önkormányzat a következő gyermekjóléti típusú alapellátásokat biztosítja a településen

lakóhellyel rendelkező gyermekek részére:

- a) gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) gyermekek napközbeni ellátása

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény alapján a gyermeknek joga van

- a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.
- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.
- a fogyatékos vagy tartósan betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak

Az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek joga van

- származása, vér szerinti családja megismeréséhez és - a vér szerinti család beleegyezése mellett - a kapcsolattartáshoz.
- mindkét szülőjével kapcsolatot tartson abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.

A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. A gyermeknek joga van - örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez.

Ha egy kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése veszélybe kerül, az önkormányzat jegyzője védelembe veszi a gyermeket.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A településen, illetve a környéken ilyen szolgáltatás nem biztosított.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen a Szigligeti Balaton Sportegyesület működik melynek berkein belül a gyerekek a labdarúgást gyakorolhatják, illetve Pétanqua rejtelseivel ismerkedhetnek.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A törvény 146. § (4) bekezdés értelmében a gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, hetes bölcsődében, a családi napköziben, a családi gyermekfelügyelet során, az óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban, az általános iskolai menzai ellátás, továbbá – ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik – közép fokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben, illetve a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében, a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében nyújtott étkeztetésre. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A kedvezményekre vonatkozó jogszabályok: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, az éves költségvetési törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény, az éves költségvetési törvény végrehajtási rendelete a települési önkormányzatok részére szociális nyári gyermekétkeztetés céljából adott évben nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nem releváns a településre nézve.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetést nem tapasztalunk.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az Óvodai étkeztetésben találhatóak kedvezmények a rászorulóknak számára, hiszen a korábbi években több gyermek is részesül ingyenes étkeztetésben.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai,

iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Szigliget Község Önkormányzata által ellátott kötelező köznevelési feladatok a nemzeti

köznevelésről szóló törvény rendelkezései alapján 2013. január 1-jétől:

- Óvodai nevelés, ellátás
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása
- Óvodai intézményi étkeztetés

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása tekintetében az intézmény végzi az

enyhe fokban értelmi fogyatékos gyermekek, a megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek és a megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermekek nevelését.

Az intézmény nem tudja fejleszteni a látássérült, a hallássérült, mozgáskorlátozott, autista illetve halmozottan fogyatékos gyermekeket.

A Szigliget Község Önkormányzata által társulásban működtetett Szigligeti Közös Fenntartású

Napközi Otthonos Óvodában, valamint a szintén a településen található Szigligeti Közös Fenntartású Általános Iskolában a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása megoldott.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	14	0	0,00
2018	18	0	0,00
2019	21	0	0,00
2020	22	0	0,00
2021	19	0	0,00
2022	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	5	7,14
2018	n.a.	4	4,17
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	1	0,84
2021	n.a.	4	2,78
2022	n.a.	0	0,00

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskola i tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és kézségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és kézségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnázium i tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH
Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Gyógypedagógus található az intézményben, iskola pszichológus azonban nincs.

Az alábbi táblázatokban a Szigligeten működő oktatási-nevelési intézményekre vonatkozó adatokat gyűjtöttük össze:

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	3	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	25	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00	16:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	Július 1-től augusztus 1-ig	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A településen Közös Fenntartású Napközi Otthonos Óvoda működik. A szigligeti gyermekek mellett járnak ide más településről -Hegymagasról - is gyermekek. A maximális férőhely az utóbbi években kihasználatlan. Az óvodában 1 csoport

működik. Jelenleg két óvodapedagógus dolgozik, mindkettő diplomás, rajtuk kívül pedig 2 dajka látja el az óvodai feladatokat.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma – gyógy-pedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógy-pedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógy-pedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógy-pedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógy-pedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógy-pedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	20	1	25	1	14	0	0	14
2018	22	1	25	1	18	0	0	18
2019	27	1	25	1	21	0	0	21
2020	24	1	25	1	22	0	0	22
2021	23	1	25	1	19	0	0	19
2022	28	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai egészségnevelést törvény írja elő. Az egészségnevelést a következő tevékenységformák kiemelkedően szolgálják: mindennapos séta, kirándulás, napfürdő, levegőzés, pihenés, megfelelő nyugalom biztosítása, egyéni alvásigény figyelembevétele. A testi képességek fejlődésének segítése, mozgásos játékok szervezése, amelyek a természetes mozgásokból építkeznek. Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.

Fentieket figyelembe véve fontos lenne az úszásoktatás, és a szabadlevegőn tartózkodás.

Az Óvoda játszótere jól felszerelt, sokféle mozgást fejlesztő játszótéri eszközzel rendelkezünk.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	6	1	11,67	57,14
2018	0	7	1	13,71	69,79
2019	0	8	1	13,13	69,52
2020	0	8	1	14,88	70,59
2021	0	8	1	18,00	75,00
2022	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	17
2018	18
2019	19
2020	16
2021	18
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti adatokból látszik, hogy hasonló létszámú osztályok fejezik be a 8. osztályt minden évben.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén az intézmények

között és az egyes intézményeken belüli szegregációs problémára vonatkozó jelzés nem érkezett az önkormányzathoz.

- c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A Szigligeti Közös Fenntartású Általános Iskola a településen egyetlenként működő nyolc évfolyamos oktatási-nevelési intézmény.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Pozitív diszkriminációra vonatkozó a fogyatékkal élő gyermekek ellátására vonatkozó esetekben

van példa, így az utazási kedvezmény, tankönyvtámogatás, emelt összegű családi pótlék.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjölési szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyerekek szünidei felügyelete nem megoldott	Napközis tábor szervezése
A gyermekek mozgásszegény életmódja, a közös játék hiánya	Fitnesspark és játszótér kialakítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A nők és férfiak közötti egyenlőtlenség okai, amely jelenleg is észrevehető a mai magyar

társadalomban a szocializációs folyamatok legmélyebb gyökerei között keresendő, és nem könnyű

tenni ellene. Nagyon nehezen észrevehető, mert sokszor maguk a nők azok, akik tiltakoznak, ha

arról van szó, hogy a mindennapi életükben hátrányt szenvednek-e el a férfiakhoz képest. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve is tiltja, de az egyenlőtlenség felszámolása érdekében jogszabályi szinten alig történik valami.

A Munka Törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény 12.§-a rendelkezik arról, hogy a

munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nők és férfiak eltérő társadalmi helyzetű csoportok. Eltérő helyzetüket különböző szükségleteik, speciális, éppen nemük miatt rájuk jellemző problémáik tartják fenn. A két nem közötti egyenlőtlenség megszüntetésének egyik eszköze a települési esélyegyenlőségi programban meghatározott célok, intézkedések. Magyarország szinte minden településére jellemző, hogy kisgyermekkorban a nők száma kevesebb, az életkor előre haladtával a férfiak száma fokozatosan csökken és időskorúak között már jellemzően a nők száma több.

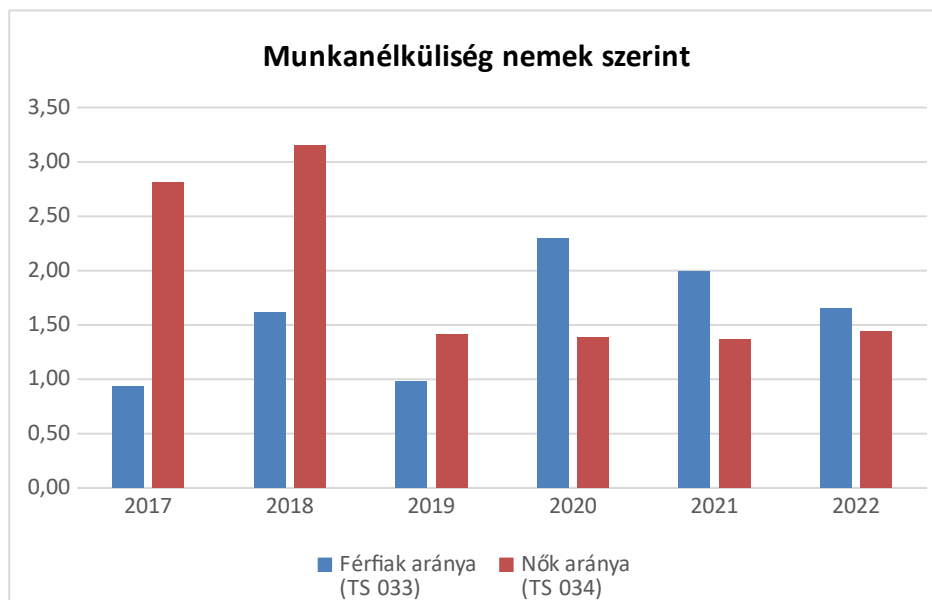
Az önkormányzatok és annak intézményei a kiindulási időpontban csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	0,93	2,81	1,87%
2018	1,61	3,15	2,38%
2019	0,98	1,41	1,20%
2020	2,3	1,39	1,85%
2021	1,99	1,37	1,68%
2022	1,65	1,44	1,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

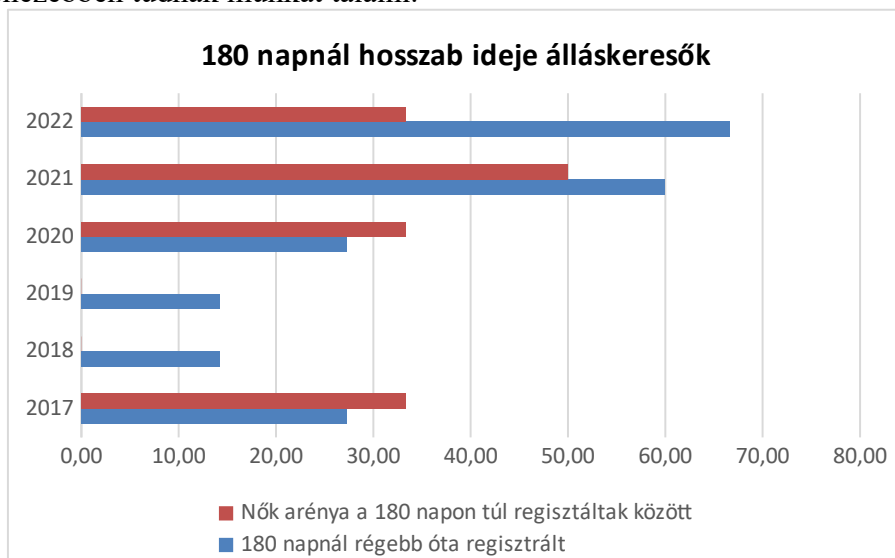
Településünkön az elmúlt időszak elemzése azt mutatja, hogy a munkanélküliek között a nők aránya magasabb. A nők és a férfiak aránya évről évre folyamatosan változik.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	27,27	33,33

2018	14,29	0
2019	14,29	0
2020	27,27	33,33
2021	60	50
2022	66,67	33,33

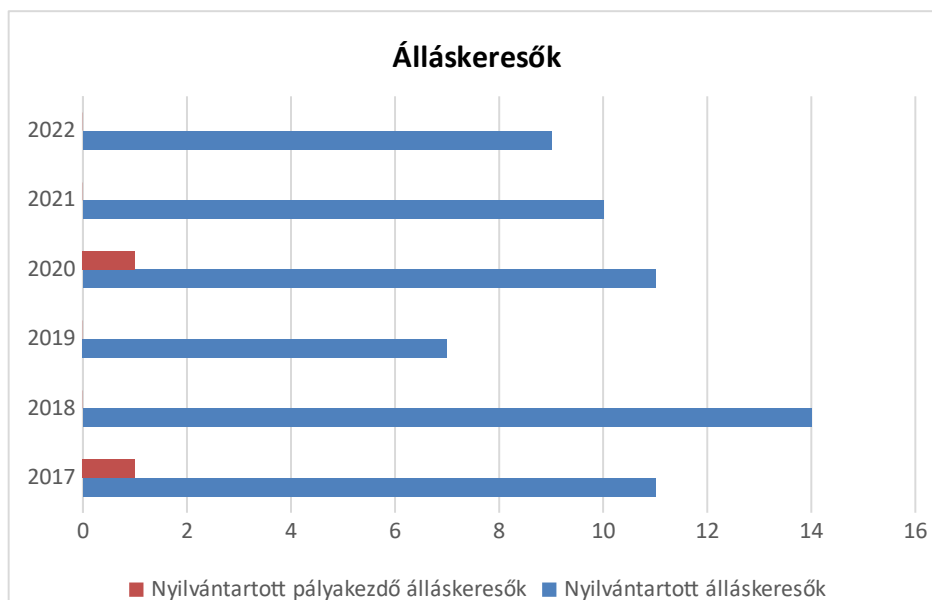
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek között a nők magasabb arányának az oka lehet, hogy az egyedül gyermeket nevelő nők nehezebben tudnak munkát találni.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	11	1
2018	14	0
2019	7	0
2020	11	1
2021	10	0
2022	9	0

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Szigligeten foglalkoztatást segítő és képzési programok nincsenek. Ilyen programok legközelebb a közeli városban, Tapolcán vehetők igénybe. Csak nőknek szóló képzésről az önkormányzatnak tudomása nincs.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nincs megfelelő mennyiségű adat. A munkanélküliség mutatószámaiból viszont kiderül, hogy a településen a regisztrált munkanélküliek közül nincs olyan személy, aki 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű lenne, így ebből arra következtethetünk, hogy az alacsony iskolai végzettség nem releváns tényező a településen, ami a nők elhelyezkedési lehetőségét illeti.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci pozíciója a férfiakénál rosszabb, a piaci/munkaerő-piaci verseny éleződése számukra kedvezőtlen hatásokkal jár. A külső és belső munkaerőpiac a nők hátrányára rangsorolja a foglalkozásokat, munkaköröket és a felvételi, az előmeneteli diszkrimináció korlátozza az egyenlő esélyeket. Jóllehet a nők előnyben vannak az iskolázottság szempontjából, a nemek szerinti iskolázottsági és foglalkozási koncentráció korlátozza munkaerő-piaci versenyképességüket, karrieresélyüket. A feminizálódás mechanizmusa a foglalkozási hierarchia alsó szféráiba szorítja ki a nőket, ahol az előmeneteli lehetőség, az elérhető jövedelem, az állásbiztonság az átlagosnál rosszabb, és ennek következtében nagyobb a szegénységkockázat. A nők és férfiak foglalkozási szegregációja és az ún. üvegplafon az egyenlőtlen bérezés és általában a javakhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi.

A nők jellegzetesen az alacsony bérezéssel bíró munkahelyeken dolgoznak. Statisztikai és szociológiai tanulmányok megfogalmazzák, hogy a nők évente 95 napot ingyen dolgoznak, mert férfi társaikhoz képest ugyanabban a munkakörben kb. ekkora arányban kapnak alacsonyabb bért.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkahelyi esélyegyenlőtlenségének lehetséges okai közül a leggyakrabban a munkahelyi és a családi kötelezettségek összeegyeztetésének nehézségei merülnek fel. E problémának az enyhítésére a munkaidő kedvezmény alkalmazása válhat gyakorlattá, melynek alkalmazása azonban – elsősorban a munkáltatók számára – nehézségekkel jár. Az eredményes munkaerő-piaci beilleszkedés segítéséhez a foglalkoztathatóság javítását meg kell előznie, vagy ki kell egészítenie a képezhetőség javítására irányuló szolgáltatásoknak és az egyéni adottságokhoz igazodó, támogató szolgáltatásoknak.

Az iskolarendszeren kívüli alternatív képzési programok az iskolából lemorzsolódott fiatalok számára egy új lehetőséget biztosíthatnak tanulmányaik folytatására, egyéni adottságaikhoz és körülményeikhez igazodó képzési formában.

A kisgyermeket nevelő alkalmazottak munkahelyi esélyegyenlőtlenségét főként a munkahelyi és a családi kötelezettségek összeegyeztetésének nehézségeire vezethető. E nehézség kezeléséhez leggyakrabban nyújtott segítség az, hogy a kisgyermekesek szabadságolásakor figyelembe veszik gyermekeik iskolai szüneteinek időpontját. Ugyanakkor a kisgyermekesek pozitív diszkriminációja a szabadságolásakor súrlódásokat okoz, és ezzel nehezíti is e csoport foglalkoztatását.

Szigligeten nem működik bölcsőde, mely a 3 éven aluli gyermek részére nyújthatna megfelelő ellátást, felügyeletet és gondozást. A tapolcai Ringató Bölcsőde nemcsak Tapolcáról, hanem a környék összes településéről, így Badacsonytomaj városból is várja a bölcsődés korú gyermekeket, ezáltal a térség valamennyi női munkavállalója részére lehetőséget teremt a munkaerő-piacra való visszatérésre.

Szigliget településen családi napközi nem működik.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	23	-
2018	1	19	19
2019	1	24	24

2020	1	18	18
2021	0	20	-
2022	1	18	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rögzíti, hogy az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított és emiatt el kellene választani a gyereket a szülőjétől.

Az anyaoththonok elsődleges feladata a megelőzés a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozására.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket érő erőszak nagyobb részt a családon belül fordul elő, ezért gyakran emiatt láthatatlan. Az érzelmi kiszolgáltatottság az áldozat számára megnehezíti a segítségkérést, így nagyon ritka, hogy ezekről a települések adatokkal rendelkezzenek. Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal az illetékes hatóság által a családtól való távoltartás ügyében hozott döntésekről sem.

A nőket érő erőszak elkerülése és megelőzése érdekében szükséges a nők köztudatformálása, önvédelmi oktatások szervezése, önkéntességen alapuló erőszakmentes szexről felvilágosítás, az ismeretek tananyagba építése (iskola, nevelőintézmények). Az áldozatok támogatása, rehabilitációja fontos teendője a pszichológusoknak, jogászoknak, civil szervezeteknek, valamint a település közösségének is. A leány-, illetve fiatal anyák támogatása során szükséges a nevelés, gyermekfelügyelet, továbbtanulás, munka, önismeret, önvédelem stb. biztosítása.

Az önkormányzat támogatja a településen a polgárőrséget, ezzel is segítve a jelzőrendszer működését.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetbe került családok, nők, gyermekek lakhatási problémáinak megoldására városunkban megoldást nem találhatunk. Az önkormányzat anyagi forrásai jelenleg nagyon szűkösek, a korábbi időszakban pedig a lakhatási gondok megoldása igényként nem merült fel, így a települési önkormányzatok ezen problémák megoldására nem rendezkedtek be.

A vármegyében található Egyesített Szociális Intézmények Családok Átmeneti Otthona (Pápa) és a VMJV Szociális Gondozási Központ által működtetett Családok Átmeneti Otthona kizárólag Pápa és környéke, illetve Veszprémből helyeznek el rászorulókat. Krízishelyzetben az egész ország területéről is fogadnak.

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rögzíti, hogy az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában

lakhatásuk nem lenne biztosított és emiatt el kellene választani a gyereket a szülőjétől.

Az anyátólthonok elsődleges feladata a megelőzés a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozására.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzati hivatal adatai szerint az önkormányzati választások során a képviselők jelöltek

száma között mindig kevesebb volt a nő, mint a férfi. A helyben működő intézményekben ezzel

szemben (önkormányzati hivatal, óvoda, iskola) viszont több nő dolgozik. Ez is igazolja azt a

tendenciát, hogy a közsféra területén több nőt foglalkoztatnak, mint férfit.

A nők közéletben való szerepvállalásának erősítése érdekében szükséges programok szervezése a

lányok majdani közéleti szerepvállalásának elősegítése érdekében, adat- és információgyűjtés a

helyi munkaadók fiatal, illetve kisgyermekes nők alkalmazásával kapcsolatos attitűdjéről.

Helyi vagy térségi női civil szervezetek, valamint a nőket érő hátrányos megkülönböztetés elleni

fellépéssel foglalkozó civil, szakmai szervezetek bevonásával ajánlatos lehet a térségfejlesztés főbb kérdéseinek áttekintése, javaslatok kérése „nőbarát” intézkedésekre, beruházásokra.

Javasolt továbbá családbarát – tehát a férfi alkalmazottakat apaszerepükben támogató, megerősítő – vállalkozások kistérségi elismerésben (lehet erkölcsi, pénzübeli) részesítése.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női

nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési

mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Szigliten is valószínűleg ugyanazok a társadalmi problémák érintik a nőket, mint országos szinten. Munkanélküliség, anyagi nehézségek, életszínvonal csökkenése. Van egy olyan vékony réteg Magyarországon, aki anyagilag nagyon jól él, és minél jobban eltávolodik az egyre inkább lecsúszó középrétegtől. A kistélepusülésen ez nem igazán mutatkozik meg, itt a középréteg alkot egy

nagyon vékony réteget, és a mélyszegénységben élők egyre többen vannak. Ezen csak országos szinten lehetne változtatni, a gazdasági fellendüléssel, munkahelyek teremtésével. Az önkormányzatok helyzete évről évre nagyobb mértékben ellehetetlenedik, ma már szinte csak pályázati lehetőségek révén

tudnak és próbálnak előre lépni. A régebben fejlesztésre fordítható összegeket is felemésztí a település működésének biztosítása.

Ettől függetlenül a közösség mindent megtesz annak érdekében, hogy itt tartsa a fiatal nemzedéket, hogy a nőknek és családjaiknak olyan körülményeket biztosítsanak a maguk lehetőségein belül, hogy merjenek gyermekeket szülni, hiszen Szigliget lakossága még nagyon sokáig szeretné ezt a kis közösséget fenntartani és elkerülni azt, hogy előregedő faluként lakosság száma lassan elfogyjon.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedül álló édesanyák munkába állási problémái	Családbarát munkahelyekről tájékoztatás, munkába állás segítő programok szervezése
GYES-en, GYED-en lévő nők kikapcsolódásának elősegítése	Elszigetelődé megakadályozása, programok szervezése a GYES-en, GYED-en lévő anyáknak.
Egészségügyi szűrővizsgálatok hiánya	Egészségügyi szűrővizsgálatok szervezése egy helyen egy időben
Gyermeknevelési ismeretek, tapasztalatlanság és nagyszülői háttér hiánya	Összejövetelek szervezése az ismeretek, tapasztalatok megosztása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Az öregek aránya a Föld teljes népességét figyelembe véve 2000-ben 10% volt, 2050-ben 25% körül várható, míg ez az arány Európában 36- 37%-os mértéket mutat. Az Európa egészére érvényes általános öregedési folyamat Magyarországon is jellemző. Folyamatosan, az utóbbi években pedig gyorsuló ütemben csökkent a 14 éves és ennél fiatalabb korcsoportok aránya és emelkedett az idősebb aktív korúaké, de még inkább a 60 éven felülieké. Ezen arányok a születések és halálozások trendjeiből erednek, a vándorlások szerepe eddig nem volt meghatározó. Míg a demográfiai öregedés, a korstruktúra romlása a maga átütő társadalmi hatásaival kedvezőtlen folyamatot jelenthet, az életkor meghosszabbodása nagyon is pozitív jelenség. A társadalmi szolidaritás megkívánja, hogy a fiatal generációk fokozott gondot fordítsanak a teljes népesség immár egyötödét kitevő, a munkából lassan kiöregedő, vagy már kiöregedett népesség életkörülményeire, életminőségére.

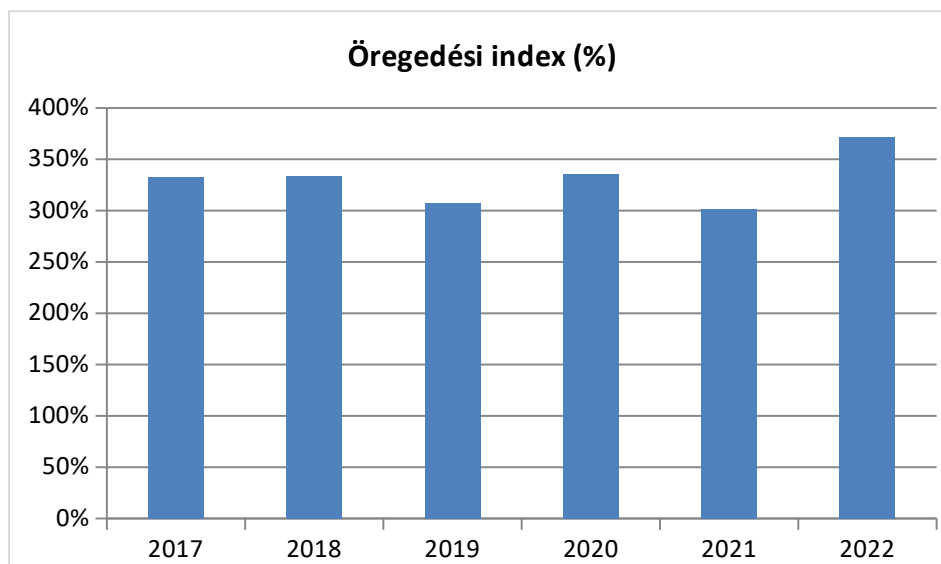
Az idős korosztály egyre több időt tölt a lakásában, kevesebbet mozdul ki, így életük minősége szempontjából nem mindegy, hogy milyen lakásuk nagysága, komfortfokozata, felszereltsége. Ez a korosztály már nem a

felhalmozás időszakában van, hanem éppenséggel a lakás az élet során létrehozott egyik legjelentősebb felhalmozás. A megteremtett körülmények már véglegesnek tekinthetők, mivel az időskorú emberek már ritkán változtatnak lakóhelyükön. A lakás nyújtotta biztonság egyre fontosabbá válik, mert a lakáson belül az idős ember még képességei birtokában érezheti magát. Lakáson kívül azonban számos, váratlan szituáció állhat elő. A "lakásba való bezárkózás" viszont a társas kapcsolatok beszűkülését, elmagányosodást okozhat. A problémák nagyrészt az egyszemélyes háztartásokban jelentkeznek, ahol az idős ember egymaga kénytelen megélni jövedelméből, gondoskodni a lakásban jelentkező hibák javíttatásáról, a lakás rendben tartásáról.

Mint korábbi adatokból láthatjuk, az időskorúak száma fokozatosan növekszik, az öregedési index emelkedik és mértéke az országos trendek közül a legmagasabb értéket mutató települések közé sorol bennünket. A nyugdíjkorhatárt betöltött emberek általában nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, melyek egy fix, és többnyire évről évre kisebb-nagyobb mértékben emelkedő tendenciát mutatnak. A korábbi adatokból megállapítható az is, hogy idősebb korcsoportban a nők száma több mint a férfiaké, így feltételezhető az is, hogy nyugellátásban is több nő részesül, mint férfi.

6.1. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	253	76	332,89%
2018	250	75	333,33%
2019	258	84	307,14%
2020	265	79	335,44%
2021	271	90	301,11%
2022	279	75	372,00%

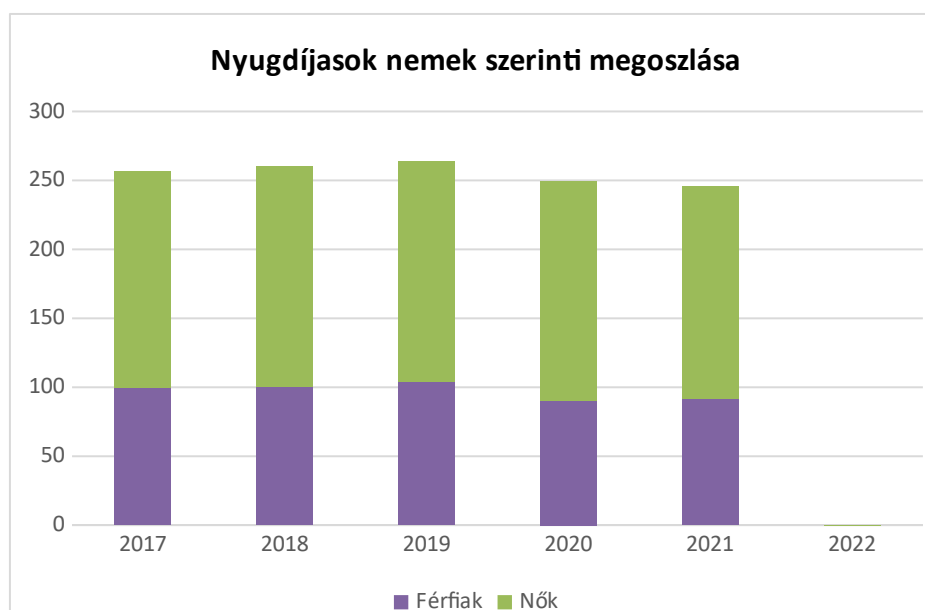
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	100	157	257
2018	100	160	260
2019	104	160	264
2020	90	159	249
2021	92	154	246
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat összes nyugdíjasra vonatkozó oszlopa nem tölthető ki teljesen korrekt módon, mivel a nyugdíjkorhatár évenként változik. Vannak karkedvezményes nyugdíjasok, előnyugdíjasok, akik az adatbázisokban nem jelennek meg. Az elmúlt években a nyugdíjrendszert többször átalakították, mely leginkább a nyugdíjkorhatár emelésével járt, de számos ellátási formát is megváltoztattak, felülvizsgáltak kormányzati szinten, mely az emberek anyagi helyzetét némely esetben jelentősen érintette.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	2	0	84	127	0	10	0
2018	2	0	86	133	0	7	0
2019	1	1	92	131	1	7	0
2020	1	1	81	131	0	7	0
2021	2	0	83	128	0	7	0
2022	0	0	0	0	0	0	0

Forrás:

TeIR, KSH

Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a munkaerő-piacon sajnos csak kismértékben vagy egyáltalán nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	11	14	7	11	10	9
41-45 év (TS 042)	Fő	3	1	0	1	0	1
	%	27,27%	7,14%	0,00%	9,09%	0,00%	11,11%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	1	1	0	0	0

	%	0,00%	7,14%	14,29%	0,00%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	3	3	1	2	1
	%	9,09%	21,43%	42,86%	9,09%	20,00%	11,11%
56-60 év (TS 045)	Fő	3	3	0	2	3	1
	%	27,27%	21,43%	0,00%	18,18%	30,00%	11,11%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	2	2	2	3	6
	%	9,09%	14,29%	28,57%	18,18%	30,00%	66,67%

Forrás: TelR, Nemzeti
Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Szigligeten a lakosság nagy része kertes házban lakik, vagy rendelkezik a környéken található szőlőbirtokkal. A házi szőlő és bortermelés során akad munka bőven, így akinek az egészségi állapota engedi, a saját szükségletein felül, még a gyermekeiknek is úgy próbálnak segíteni, hogy saját maga megtermeli a kiskertben a zöldség, gyümölcsfélét, vagy a szőlőterületek megművelésével plusz bevételi forrásra tesznek szert.

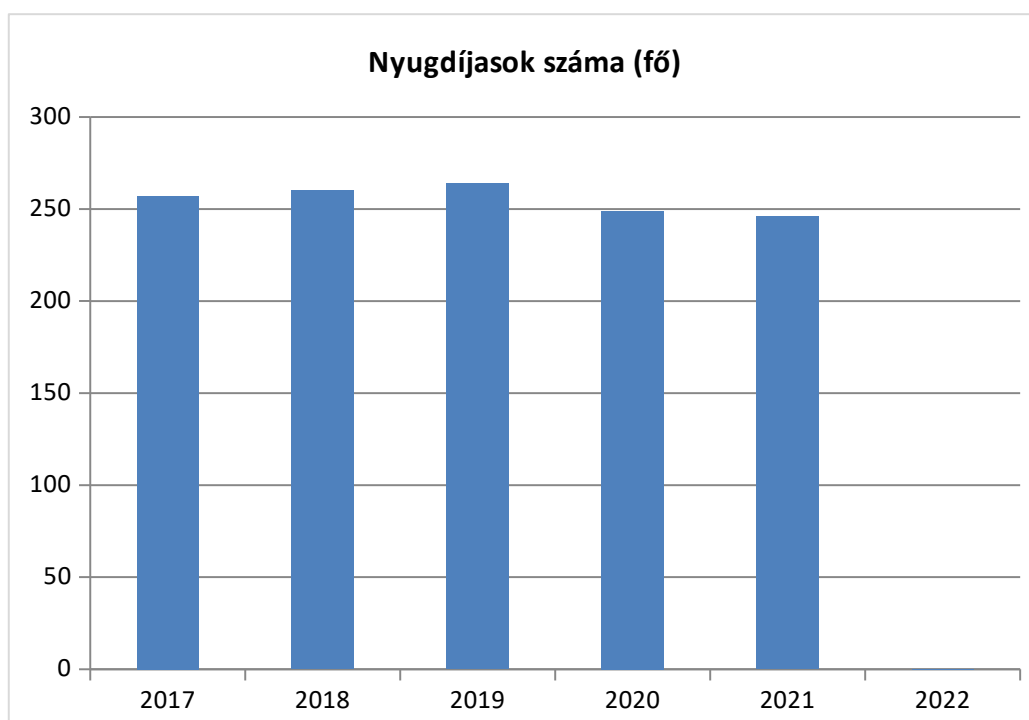
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Településünkön a foglalkoztatás terén az idős korból származó hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	100	157	257
2018	100	160	260
2019	104	160	264
2020	90	159	249
2021	92	154	246
2022	0	0	0

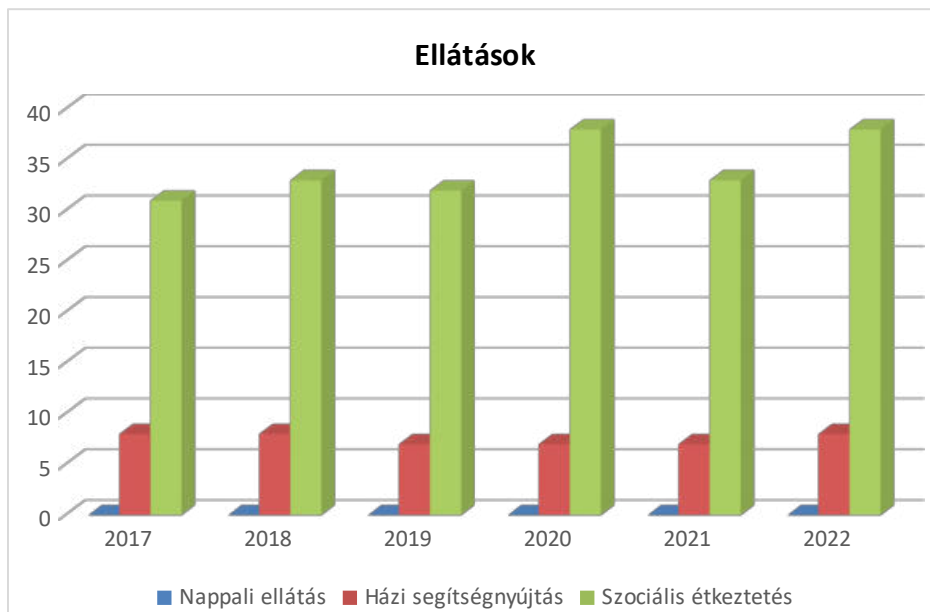
Forrás: TelR, KSH Tstar

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	253	0	8	31
2018	250	0	8	33
2019	258	0	7	32
2020	265	0	7	38
2021	271	0	7	33
2022	279	0	8	38

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Szigligeten a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A házi segítségnyújtás keretében:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásában,
- az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást

Nappali ellátást biztosító intézmény azonban nincs a településen.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás megfelelő.

b) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai jártasságára vonatkozóan nincs adat. A mai világban azonban, hogy az idősebb korosztály is lépést tudjon tartani az információ áradattal, mindenképpen szükség lenne ilyen a számítógép és az internet használatára vonatkozó programok szervezésére, hogy használatuk ne legyen gond számukra.

c) a generációk közötti programok.

Az idei évben elindítottunk egy Társasjáték Klubot mely szeptembertől májusig minden csütörtökön várja a társasjáték kedvelőket a Básti Lajos Közösségi Házban.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Ide tartoznak a hagyományosan megrendezett Mindenki Karácsony elnevezésű ünnepség, ahol az időseket az óvodások, az iskolások műsorral köszöntenek. Az év folyamán folyamatosan megrendezésre kerülő rendezvényeink – falunap, idősek napja, augusztus 20-ai ünnepség, az év közben egyéb programok – amiről az önkormányzat hirdetőtábláján lehet tájékozódni – olyanok, hogy minden korosztály számára kikapcsolódást nyújtanak, így az időseknek is.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nappali ellátást biztosító intézmény hiánya	Több településsel közösen nappali ellátást biztosító intézmény létrehozása
Autóbuszmegállók rossz állapota	Autóbusz megállók felújítása
Számítógép használat hiánya	Bevezetés a számítógép és internet világába

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan statisztikai adatok nem adnak teljesen valós képet a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A településen többen is vannak, akik mozgásukban vagy látásukban egészségkárosodottak. Így az esetleges problémáikat e célcsoporttal szükséges kezelni.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kultúra és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	13	16	29
2018	12	15	27
2019	10	15	25
2020	8	15	23
2021	7	14	21
2022	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékokkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A KSH adatai alapján településünkön csak a megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülő fogyatékkal élők száma található meg. A település lakosságának létszámához képest számuk nem túl jelentős, ennek ellenére nagyon fontos, hogy a mindennapi életük megkönnyítése érdekében élhető környezetet és emberhez méltó életkörülményeket biztosítsunk a számukra. Ez azonban addig nem lehetséges, míg nem vagyunk tisztában azzal, hogy Szigligeten pontosan mennyien vannak és milyen fogyatékokkal élnek,

hiszen az egészségkárosodott személyekről nincs adatunk, sajnos erre vonatkozó adatbázist az önkormányzat eleddig még nem hozott létre.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;
- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Településünkön, a foglalkoztatás területén, fogyatékoság okán történt hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A településen felnőtt korú értelmi fogyatékos és halmozott fogyatékossgal élő személyeket ellátó intézmény nem működik. E szolgáltatást a Tapolca melletti Lesencetomajon, a Veszprém Vármegyei Fogyatékos személyek, Pszichiátriai és szenvedélybetegek Integrált Intézményénél vehető igénybe.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A Kormány megalkotta a rokkantsági nyugdíjrendszer átalakításához kapcsolódó új intézményrendszer koncepcióját, melynek keretén belül 2012-ben bevezetésre került a megváltozott munkaképességű személyek új ellátási rendszere.

Kimunkálásra került a komplex minősítés szabályrendszere, megváltozott a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal feladat és hatásköre, valamint létrejöttek a megyei és fővárosi kormányhivatalok önálló szakigazgatási szerveiként működő, elsőfokú közigazgatási hatósági jogkörrel felruházott rehabilitációs szakigazgatási szervek.

A régi ellátási típusokat újak váltották fel:

- Rehabilitációs ellátás
- Rokkantsági ellátás

2011. évi CXCI. tv 2. § (1) szerint megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60%-os vagy kisebb mértékű, és aki

a) a kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül legalább 1095 napon át a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt,

b) keresőtevékenységet nem végez és

c) rendszeres pénzellátásban nem részesül.

Megváltozott munkaképességű munkavállalók támogatásai:

- Munkahely rehabilitációs célú átalakítása
- Bér- és költségkompenzáció
- Tranzitfoglalkoztatás
- Tartós támogatott foglalkoztatás
- Rehabilitációs kártya: a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának új eszköze. A rehabilitációs kártyát a rehabilitációs szakigazgatási szervnél kérelem benyújtásával kell igényelni. A rehabilitációs szakigazgatási szerv a kártyára való jogosultságot ellenőrzi, és a jogosultság fennállása esetén a kérelmet továbbítja az állami adóhatóság részére.

Rehabilitációs szakigazgatási szervvel való együttműködéshez kapcsolódó támogatások:

- Munkaközvetítés vagy bértámogatással való elhelyezés
- Munkaerő-piaci képzéseken való részvétel lehetősége
- Vállalkozó válás támogatása
- Szolgáltatások biztosítása (pl.: rehabilitációs tanácsadás, álláskeresési tanácsadás, motivációs tréning)
- Mentori szolgáltatás
- Munkáltatók számára nyújtott szolgáltatások
- Egyéb segítő civil szervezetekkel való együttműködés

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;
- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A hatályos jogszabályoknak megfelelően az új beruházások és felújítások akadálymentesített környezet biztosításával történnek. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere. A település Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve és Településfejlesztési Konceptió felülvizsgálata során az akadálymentesítésre figyelemmel kell lenni. Szigligeten az Önkormányzat tulajdonában számos épület áll, ám ezeknek csak egy része - azok is csak részben - akadálymentesített.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő összes épület teljes akadálymentesítése olyan költséget emésztene fel, melyre az Önkormányzat nem rendelkezik megfelelő tőkével. Így a Szigliget Község Önkormányzata tulajdonában lévő épületek teljes akadálymentesítésére kizárólag pályázati úton lenne lehetőség.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos személyek számára a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatása biztosított. A település teljes akadálymentesítése azonban nem megoldott, így az intézkedési terv készítésekor ezt mindenképpen figyelembe kell venni.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A települése egyik munkáltatója az önkormányzat. Az önkormányzat épületeiben az akadálymentes közlekedés még nem mindenhol biztosított. A településen található többi munkáltató épületeiben az akadálymentesítésről nincs adat.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Nem releváns.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

A településen fogyatékosok nappali intézménye nincs, de igény sem merült fel ezzel kapcsolatban.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A megváltozott munkaképességű személyek korábban részesültek utazási kedvezményben. Ez azonban jogszabályváltozás miatt már nem vehető igénybe, így jelenleg a településen ilyen jellegű hátránykompenzáció juttatás vagy szolgáltatás nincs.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincs ilyen program a településen.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs ilyen kezdeményezés a településen.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A község honlapja nem akadálymentesített	A vakok és gyengénlátók számára a honlap akadálymentesítése

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Csapadékvíz elvezetésének hiánya	A települése egész területén a csapadékvíz elvezetési problémák megoldása, árkok kiépítése
Utak, járdák, padkák minősége nem megfelelő	A belterületi utak járdák és padkák állapotának felülvizsgálata és felújítása
Kommunális eszközök hiánya	A település karbantartási munkáihoz új kommunális eszközök beszerzése

Iskola épületének energetikai korszerűsítése	Az elavult fűtési rendszer korszerűsítése az iskola épületében

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Szigligeten több civil szervezet is tevékenykedik. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek:

- Szigligeti Táj-és Településvédő Kör
- Polgárőr Egyesület Szigliget
- Szigligeti Turisztikai Egyesület
- Balaton SE
- „Szigligeti Iskoláért” Alapítvány
- Szigligeti Gyermekekért Alapítvány

A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen nemzetiségi kisebbségi csoportok nem élnek, így önkormányzatuk sincs. Továbbá más nemzetiségi önszerveződések sem alakultak ki. Az Önkormányzat és az Egyház kapcsolata nagyon jónak mondható, a helyi plébános az Önkormányzat szervezésében lévő rendezvényeken rendszeresen tiszteletét teszi.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A Szigligeti Közös Fenntartású Napközi Otthonos Óvodát Szigliget és Hegymagas települések közösen működtetik. Ezen kívül Szigliget település a Szigligeti Közös Önkormányzati Hivatal társtelepülése és központja, amelyben a többi településsel (Badacsonytördemic, Hegymagas, Káptalanfő, Kisapáti, Nemesgulács) szoros, mindennapi kapcsolatban van.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;
- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a településünkön dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberek. Módszere a személyes és online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A települése honlapján (www.szigliget.hu) az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Foglalkoztatást elősegítő programok hiánya.	A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Tapolcai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltséggel foglalkoztatást elősegítő programok szervezése
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Települései támogatások bővítése	Az önkormányzat szociális célú ellátásait szabályozó helyi rendeletben lévő támogatások felülvizsgálata, bővítése
Gyermekek	A gyerekek szünidei felügyelete nem megoldott	Napközis tábor szervezése
Gyermekek	A gyermekek mozgásszegény életmódja, a közös játék hiánya	Fitnesspark és játszótér kialakítása
Idősek	Nappali ellátást biztosító intézmény hiánya	Több településsel közösen nappali ellátást biztosító intézmény létrehozása
Idősek	Autóbuszmegállók rossz állapota	Autóbusz megállók felújítása
Idősek	Számítógép használat hiánya	Bevezetés a számítógép és internet világába
Nők	Egyedül álló édesanyák munkába állási problémái	Családbarát munkahelyekről tájékoztatás, munkába állás segítő programok szervezése
Nők	Egészségügyi szűrővizsgálatok hiánya	Egészségnap szervezése, ahol több szűrővizsgálatot tudnak elvégezni egy nap egy helyen
Nők	GYES-en, GYED-en lévő nők kikapcsolódási nehézségeik	Elszigetelődé megakadályozása, programok szervezése a GYES-en, GYED-en lévő anyáknak.
Nők	Gyermekeknevelési ismeretek, tapasztalatlanság és nagyszülői háttér hiánya	Összejövetelek szervezése az ismeretek, tapasztalatok megosztása

Fogyatékkal élők	Szigliget Község honlapjának akadálymentesítése	A települése honlapjának akadálymentesítése a vakok és gyengénlátók számára
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Csapadékvíz elvezetésének hiánya	A települése egész területén a csapadékvíz elvezetési problémák megoldása, árkok kiépítése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Utak, járdák, padkák minősége nem megfelelő	A belterületi utak járdák és padkák állapotának felülvizsgálata és felújítása
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Iskola épületének energetikai korszerűsítése	Az elavult fűtési rendszer korszerűsítése az iskola épületében
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Kommunális eszközök hiánya	A település karbantartási munkáihoz új kommunális eszközök beszerzése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő méltóságú személyként élhetnek. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki egészségének biztosítását. Folyamatosan odafigyelünk az idősök megfelelő ellátására és tájékoztatására. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családban és a munkában elfoglalt helyük megbecsülését. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők igényeire, a mindennapi életvitelükhöz nélkülözhetetlen szükségleteik biztosításával.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Csapadékvíz elvezetés megvalósítása	A csapadékvíz elvezetés biztosítása a település egészére vonatkozóan	A település egész területén biztosított legyen a csapadék víz elvezetése, minden lakó és üdülő tulajdonos részére, egyenlő esélyt adva az esővíz elvezetésére.	Önkormányzat pénzügyi terve	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Pályázati forrás igénybevétele mellett a csapadék víz elvezetése kiterjesztése a település azon részeire, ahol jelenleg nem biztosított a víz elvezetés.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	támogatás elnyerése, elégedett lakosság	pályázati forrás biztosítása	hosszú távú	nem releváns
2	Utak, járdák, padkák felújítása	A település bel- és külterületi útjainak, valamint járdák, padkák felújítása.	A teljes településen akadálymentesen közlekedhessen a település belterületi útjain, járdákon és padkákon.	Önkormányzat pénzügyi terve	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Elsősorban pályázati forrásból, valamint az önkormányzat költségvetése terhére a település belterületi útjainak felújítása. Járdák, padkák felújítása, új járdák építése.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Támogatás elnyerése, elégedett lakosság.	pénzügyi forrás, önkormányzati önerő	hosszú távú	nem releváns
3	Iskola épületének energetikai korszerűsítése	Az iskola elavult fűtési rendszerének korszerűsítése	Energia takarékos fűtés kialakítása az épület komfortfokozatának növelése, az élhetőbb környezet biztosítása a lakosság számára.	Önkormányzat pénzügyi terve	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Pályázati forrás bevonásával energia takarékos fűtési rendszer kialakítása az iskolában.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Élhetőbb környezet elérése, a lakosság elégedettsége	pályázati forrás	hosszú távú	nem releváns
4	Kommunális eszközök fejlesztés	A település karbantartási feladatainak ellátásához szükséges eszközök beszerzése	A település karbantartási feladatok ellátásának elősegítése.	Önkormányzat gazdasági terve	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Kommunális eszköz fejlesztés pályázati forrás igénybe vételével.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az önkormányzat kötelező feladatának magasabb szintű ellátása a lakosság elégedettsége	pályázati forrás	hosszú távú	nem releváns
5	Turisztikai	A Szigligeti vár és a	A vár és a Strand	Önkormányzat	Országos	Pályázati forrásból	polgármester	2028. 12. 31.	támogatás	pályázati forrás	hosszú távú	nem releváns

	attrakciók fejlesztése, akadálymentesítése a lehető legmagasabb fokon	Strand akadálymentesítésének folytatása.	látogatóinak számának növelése, új kiállítások, fejlesztések, és az akadálymentesítés folytatása hogy a fogyatékkal élők is igénybe tudják venni a helyi szolgáltatásokat.	pénzügyi terve	Fejlesztési Területfejlesztési Konceptió és az Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	kívánjuk a várat tovább fejleszteni, és ez által több akadálymentes területet kialakítani, hogy a fogyatékos személyek azt is könnyebben elérjék és többet lássanak a várból. Továbbá a strandon fejlesztése eszközök beszerzése.		(vasárnap)	elnyerése, lakosság és a turisták elégedettségének növelése			
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Foglalkozást elősegítő programok szervezése	Foglalkoztatást elősegítő programok hiánya.	– nem regisztrált vagy már munkanélküli ellátásokra nem jogosult munkanélküliek tájékoztatása – a foglalkoztatás vagy a képzések lehetőségeinek ismertetése, ezzel kapcsolatosan programok szervezése helyben – tartós munkanélküliek arányának csökkentése	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Új Roma Stratégia (2019-2030)	– tanácsadás, figyelemfelhívás, foglalkoztatás vagy képzések lehetőségeinek ismertetése Munkaügyi Központba történő irányítás, regisztrálás	– Polgármester, a, önkormányzati munkaügyi Hivatal	2028. 08. 31. (csütörtök)	– szolgáltatást igénybe vevők száma – közfoglalkoztatásban résztvevők száma – tartós munkanélküliek száma	Munkaügyi Központ – Támogatása Önkormányzati saját erő biztosítása	folyamatos	nem releváns
2	Települési támogatások felülvizsgálata, kibővítése	Az önkormányzat szociális célú ellátásait szabályozó helyi rendeletben meglévő települési támogatások felülvizsgálata, kibővítése	A településen élő szociálisan rászorulóknak támogatása.	Önkormányzat pénzügyi terve	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Az önkormányzat szociális célú ellátásait szabályozó rendelet jelenlegi ellátásainak fenntartása, a mély szegénységben élők hatékonyabb segítségét célzó támogatási formák áttekintése, bővítése.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Támogatást igénylők száma	önkormányzat költségvetése	hosszú távú	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Szüneti napközis tábor szervezése	A szüneti gyermekfelügyelet a községben megoldott.	A gyermekek szüneti felügyeletének megoldása.	Legyen jobb a gyermekeknek 2007-2032 programmal összhangban van	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) "Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti Stratégia (2007-2032)	igényfelmérés, tájékoztatás, helyszín kialakítása, megállapodások megkötése	családsegítő	2028. 08. 31. (csütörtök)	az igényfelmérést mutató kitöltött jelentkezési lapok	Önkormányzat pénzügyi támogatása, szakemberek alkalmazása, helyszín biztosítása	folyamatos	nem releváns

2	Fitness park, és játszótér kialakítása	Fitness park és játszótér kialakítása a közterületeken, ezáltal lehetőséget biztosít a gyerekek számára az egészséges testmozgás elérésére.	A gyerekek mozgásigényének kielégítése, az egészséges gyermekkor feltételeinek megteremtése, a gyermekkori elhízás visszaszorítása. A gyermekek közti kapcsolatok erősítése.	Településrendezési és pénzügyi terv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2019-2024), "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Fitnesspark és játszótér kialakítása	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	gyermekek minél nagyobb számú részvétele	pályázati forrás	hosszú távú	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Gyermekek egyedül nevelő édesanyák munkavállalásának segítése	Az egyedül álló édesanyák munkavállalása nehézségekbe ütközik.	a munkavállalás nehézségeivel küzdő édesanyák konkrét problémáinak feltárása, munkába állásuk segítése	Nemzeti társadalmi felzárkózási stratégiai programmal összhangban van	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	igényfelmérés, tájékoztatás, foglalkoztatási vagy átképzési lehetőségek ismertetése	közművelődési munkatárs	2028. 08. 31. (csütörtök)	Jelentkezők száma, munkába állt édesanyák száma	önkormányzati helyiség biztosítása a programhoz, szórólapok, jelentkezési lapok biztosítása, program bonyolító szakember	folyamatos	nem releváns
2	Egészségnapok szervezése	Egészségügyi szűrővizsgálatok végzése több napon a településen	Több egészségügyi szűrővizsgálat elvégzése egy helyen, egy időben.		Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Egészségnap keretében több egészségügyi szűrővizsgálat megszervezése egy nagyon egy helyen a település lakosai számára.	polgármester, védőnő	2028. 12. 31. (vasárnap)	lakosság megfelelő számú részvétele	önkormányzat pénzügyi terve, egészségügyi személyzet rendelkezésre állása	megfelelő érdeklődés és részvétel	nem releváns
3	Kapcsolódj ki!	A dolgozó és GYES-en, GYED-en lévő nők kikapcsolódásának bővítése, a GYES-elősegítése különböző programok szervezésével.	A nők kikapcsolódási lehetőségeinek bővítése, a GYES-en és GYED-en lévő nők elszigetelődésének megakadályozása.		Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	A Básti Lajos Községi Házban főként a nőket, érintő programok, valamint női torna, jóga, pilatesz, hangtálalás szervezése.	polgármester, közművelődési munkatárs	2028. 08. 31. (csütörtök)	a nők minél nagyobb számú részvétele	közművelődési munkatárs	a programok sikeres és eredményes lebonyolítása, a résztvevők pozitív visszajelzése, hosszú távú	nem releváns
4	Gyermekeknevelési tapasztalatok átadása	A gyermeknevelés terén tapasztalatlan, valamint nagyszülői háttérrel nem rendelkező anyák támogatása	A tapasztalatlan, valamint nagyszülői háttérrel nem rendelkező anyák részére gyermeknevelési		Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Baba-Mama Klub szervezése	polgármester, közművelődési munkatárs, védőnő	2028. 08. 31. (csütörtök)	résztvevők száma, elégedettsége	közművelődési munkatárs, védőnő helyiség biztosítása	pozitív visszajelzés esetében hosszú távú	nem releváns

			ismeretek átadása, cseréje.									
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Nappali ellátás biztosítása több település társulásával	A település lakossága az évek során folyamatosan elöregszik. Az idősek számaránya ugyan stagnál, de a település ennek tudhassák az ellenére öregszi. Az időseket a nappali ellátásuk pedig nem megoldott.	Az idősorúak elmagányosodás és azért, hogy a családjuk is biztonságban tudhassák az időseket a nappali ellátást kívánjuk biztosítani egy olyan társulással, mely több település idős lakosságát képes ellátni.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumában szerepel.	Idősügyi Nemzeti Stratégiai (2023-2024)	- Igények felmérése - Alkalmas helyszín felkutatása - A nappali ellátást biztosító helyszín kialakítása - Ellátás megszervezése - Szükséges megállapodások, munkaszerződések megkötése - Munkaerő felvétele	- szociális ügyintéző, polgármester	2028. 12. 30. (szombat)	A nappali ellátásban résztvevők száma nő a településen.	pénzügyi és humán erőforrás, helyszín biztosítása, pályázati lehetőség a kialakításhoz	folyamatos	Tapolca Környéke Kistérség Többcélú Társulás
2	Autóbuszmegálló átépítése	Az autóbuszmegállók felújítása, átépítése a fel és leszállás megkönnyítése érdekében.	Az idősorúak tömegközlekedésével történő megkönnyítése.		Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	A településen lévő buszmegállók átalakítása a fel és leszállás megkönnyítése érdekében.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az idősek autóbusszal való közlekedésének könnyítése.	Kapcsolatfelvétel és közreműködés a Közútkezelő Kht. illetékes szervével, tervezés, engedélyeztetés, pályázati forrás bevonása.	A tömegközlekedéssel történő közlekedés elősegítése hosszú távon.	nem releváns
3	Bevezetés a számítógép és internet világába	Az idősebb korosztály megismertetése a számítógép és internet használatával.	A számítógép használat és az internet segítségével az idősek kapcsolattartásának elősegítése.		Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	A könyvtárban lévő számítógépeken a közművelődési munkatárs segítségével megismertetni az idősebb generációt a számítógép kezelésének alapjaival és az internet használatát.	polgármester, közművelődési munkatárs	2028. 08. 31. (csütörtök)	igénybe vevők száma	könyvtár használata, közművelődési munkatárs bevonása, terem és eszközök biztosítása	megfelelő igény esetén hosszú távú	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	A település honlapjának akadálymentesítése	A település honlapjának akadálymentesítésével élőknél is használható felületének megvalósítása eddig még nem valósult meg	Akadálymentes honlap	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumában szerepel.	Országos Fogyatékkal Élők Programja (2015-2025)	Pályázatok figyelése és benyújtása.	Polgármester	2028. 09. 30. (szombat)	Elégedett látogatók	pénzügyi, technikai	folyamatos	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Szigliget község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Szigliget község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 34/2024. (II. 01.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum Szigliget, 2024. február 5.

Aláírás

Kivonat

Készült Szigliget Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. február 1.-én tartott nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

Szigliget Község Önkormányzata Képviselő-testületének 34/2024. (II.1.) határozata

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról

- 1.) Szigliget Község Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján az előterjesztés melléklete szerinti formában és tartalommal Szigliget Község Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2024-2028. időszakra vonatkozóan elfogadja.
- 2.) Felhatalmazza a polgármestert a dokumentum aláírására, továbbá megbízza, hogy a helyben szokásos módon tegye közzé, valamint küldje meg a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság illetékes Esélyegyenlőségi Mentora részére.

Határidő: 2024. február 20.

Felelős: Balassa Dániel polgármester

Balassa Dániel sk.
polgármester

Tóthné dr. Titz Éva sk.
jegyző

A kivonat hiteles:

Kiadva, Szigliget, 2024. február 19.

Tóthné dr. Titz Éva
jegyző

